DRAUGAS

NEWSPAPER – DO NOT DELAY – Date Mailed 9/2/98

UŽSIENIO LIETUVIŲ DIENRAŠTIS
4545 WEST 63rd STREET • CHICAGO, ILLINOIS 60629
TEL.: 773-585-9500 • FAX: 773-585-8284 • DRAUGAS@EARTHLINK.NET

PERIODICALS
September 3, 1998

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE DAILY

Vol. LXXXVII Kaina 50 c. KETVIRTADIENIS – THURSDAY, RUGSĖJO – SEPTEMBER 3, 1998 Nr. 172

Kaip atsilieps Lietuvai Rusijos krizė?

Premjeras nusiteikęs optimistiškai

Vilnius, rugsėjo 2 d. (BNS) — „Lietuvoje nėra krizės požymių, nebent kam nors pavyktų išprovokuoti paniką ir ažiotažą", pareiškė premjeras Gediminas Vagnorius, trečiadienį vyriausybės posėdyje pristatydamas papildomų ekonominių priemonių planą.

Planas turėtų palengvinti įmonių eksportuotojų padėtį bei apginti vidaus rinką, nes, pasak premjero, „sutrikimai kai kuriose rinkose gali atsiliepti užsienio prekybos balansui".

Pasak G. Vagnoriaus, vyriausybė yra sukaupusi pakankamai finansinių ir valiutinių išteklių, kad būtų įveiktas Rusijos finansų krizės spaudimas Lietuvoje.

Papildomų priemonių planas pirmiausia numato eksporto skatinimo priemones. Per Eksporto-importo draudimo, kaimo rėmimo, Žemės ūkio paskolų garantijų ir kitus fondus vyriausybė įmonėms padės labiau apsirūpinti kredito ištekliais.

Pasak G. Vagnoriaus, jau pradėtos teikti papildomos paskolų garantijos toms maisto perdirbimo įmonėms, kurios vykdo protingą eksporto politiką, reikalaudamos išankstinio apmokėjimo.

Numatoma paruošti kai kurias vidaus rinkos apribojimo priemones — pirmiausia su tomis valstybėmis, su kuriomis nėra pasirašiusi laisvosios prekybos sutarčių.

Pramonė gali netekti pusės eksporto į Rytus

Lietuvos pramonininkų konfederacijos prezidentas Bronislovas Lubys sako, kad dėl Rusijos krizės Lietuvos pramonė iki metų pabaigos gali netekti 50 proc. eksporto į Rytus. „Tai reiškia, kad įmonių apyvarta sumažės mažiausiai 700 mln. litų", interviu dienraščiui „Lietuvos rytas" sakė jis.

Jo nuomone, krizės įtaką pirmiausiai pajus statybininkai, maisto ir baldų pramonės įmonės. Be to, tikrasis nedarbas gali padidėti 15-20 proc., tačiau iš pradžių dar numatoma neapmokamų atostogų gausa.

Rusijos krizė iš jos rinkos išstums ir dalį Vakarų produktų. Dėl didėjančios konkurencijos Vakarų rinkose išsaugoti užimtas vietas lietuviams bus sunkiau.

Kam parduos savo produkciją žemdirbiai?

Seimo narys, Valstiečių partijos valdybos narys Ramūnas Karbauskis mano, kad Rusijoje susiklosčiusi padėtis neišvengiamai paveiks ir Lietuvos žemdirbius, tą ypač pajus pieno, mėsos fabrikai, kurie produkciją eksportavo į Rusiją.

Trečiadienį spaudos konferencijoje R. Karbauskis siūlė užbėgti už akių galimai sunkiai šių fabrikų finansinei padėčiai, apyvartinių lėšų trūkumui.

R. Karbauskio nuomone, vyriausybė turi pradėti svarstyti, kokiais administraciniais būdais galima padėti pieno, mėsos pramonės įmonėms atsiskaityti su žemdirbiais. Jis neatmeta galimybės atidėti joms pridėtinės vertės mokesčio, pelno mokesčio ir kitus mokėjimus, kad toms gamykloms pavyktų šiek tiek lengviau sukaupti lėšas atsiskaitymui su žemdirbiais.

„Sodros" laukia „liūdnos dienos"

Rusijos suirutė turės neigiamos įtakos ir šiaip galo su galu nesuduriančiam Valstybinio socialinio draudimo fondui („Sodra").

„Jei įmonės bankrutuoja, mažėja dirbančiųjų skaičius, mažėja darbo užmokesčio fondas, savaime aišku mūsų pajamos mažės", trečiadienį spaudos konferencijoje sakė „Sodros" direktorius Vincas Kunca.

„Sodros" Įmokų išieškojimo skyriaus viršininkas Boleslovas Rudys sakė, kad atpigus Rusijos rubliui, nuostolių patirs „Sodros" biudžetas, kuris „gyvena iš eksporto".

Prezidentas Valdas Adamkus pasirengęs išklausyti konkrečius Lietuvos politinių partijų pasiūlymus, kaip įveikti galimus Rusijos krizės padarinius Lietuvos ekonomikai, sakė prezidento atstovė spaudai Violeta Gaižauskaitė.

Spaudos konferencijoje trečiadienį Lietuvos liberalų sąjungos (LLS) pirmininkas Eugenijus Gentvilas paragino V. Adamkų sukviesti politinių partijų pasitarimą dėl galimų Rusijos krizės padarinių.

„Prezidentas įdėmiai seka įvykius Rusijoje. Jis pats ir jo atstovai jau ne kartą konsultavosi su įvairiais specialistais dėl galimų neigiamų krizės padarinių Lietuvai. V. Adamkus gauna visą su tuo susijusią informaciją, pirmiausia iš vyriausybės ir Lietuvos banko", teigė V. Gaižauskaitė.

„Mes esame ant tvirtų ekonominių pagrindų, kurie nėra paremti vien tiktai situacija Rusijoje", yra sakęs V. Adamkus dar rugpjūčio pabaigoje.

Nuotr.: Vilniuje, prie Seimo rūmų, įvykusiame penktųjų Rusijos kariuomenės išvedimo iš Lietuvos metinių paminėjime kalba Seimo pirmininkas Vytautas Landsbergis. Toliau stovi (iš dešinės) — ministras pirmininkas Gediminas Vagnorius, krašto apsaugos ministras Česlovas Stankevičius, Lietuvos kariuomenės vadas Jonas Andriškevičius, kiti kariuomenės pareigūnai, vyriausybės atstovai, renginio svečiai. (Elta)

Kariuomenės išvedimo metinėse prisimintos Rusijos skolos

Vilnius, rugsėjo 1 d. (BNS) — Iškilmingai minint svetimos kariuomenės išvedimo penktąsias metines, Lietuvos pareigūnai pabrėžė Rusijos skolą Lietuvai ir niekur nedingusią šios valstybės kariuomenės grėsmę.

Ceremonijoje Nepriklausomybės aikštėje Seimo pirmininkas Vytautas Landsbergis sakė, kad „besivienijanti Europa" turėtų paklausti, koks gi yra Karaliaučiaus srityje dislokuotos kariuomenės uždavinys.

V. Landsbergis sakė, kad neseniai Pskovo srityje Rusija buvo surengusi karines pratybas „Operacija 'Sugrįžimas' ", per kurias „maršai buvo surengti iki pat Estijos sienos".

„Pratybų pavadinimas yra auklėjantis tiek mus, tiek Vakarų valstybes", pabrėžė Seimo vadovas.

Kad „Rusijos kariuomenė nesugrįžtų", V. Landsbergis siūlė Lietuvoje didinti „politikų nuoseklumą, visuomenės pilietiškumą ir kariuomenės stiprumą".

Ceremonijoje taip pat kalbėjo Krašto apsaugos ministras Česlovas Stankevičius, kuris vadovavo Lietuvos delegacijai derybose su Rusija dėl armijos išvedimo. Jis priminė Rusijos kariuomenės padarytas „Lietuvos netektis, už kurias niekas neatsiprašė, ir žalą, kurios niekas nekompensavo".

Rusija visiškai ignoravo 1991-ųjų metų Lietuvos referendumo reikalavimą atlyginti okupacijos padarytą žalą. Vien tik sunaikinus Lietuvos kariuomenę, buvo padaryta 700 mln. JAV dolerių žala.

Lygiai pusiaudienį kariuomenės išvedimo penktųjų metinių iškilmės prasidėjo Lietuvos kariuomenės garbės sargybos rikiuote, trijų Baltijos valstybių valstybinių vėliavų pakėlimu ir himnu.

Lietuva ir Lenkija bendrauja tik dėl įvaizdžio pasaulyje

Vilnius, rugsėjo 2 d. (BNS) — Seimo narys Janas Senkevičius teigia, kad „formaliai idealiuose" Lietuvos ir Lenkijos santykiuose trūksta konkretumo ir dalykiškumo.

Lenkijos prezidento Aleksander Kwasniewski vizito į Lietuvą proga trečiadienį surengęs spaudos konferenciją, parlamentaras sakė, jog dvišaliuose santykiuose per mažai siekiama „tikros naudos abiems pusėms".

Anot J. Senkevičiaus, Lenkija santykiuose su Lietuva elgiasi per daug atsargiai, nenorėdama įžeisti ar priversti Lietuvą jaustis mažuoju broliu, tuo tarpu Lietuvoje baiminamasi didesnės Lenkijos įtakos, polonizacijos ir „istorijos pasikartojimo".

Užsiminęs apie Lietuvos įstatymus, kurie neva suteikia sąlygas puoselėti „tik vieną kalbą", bei administracinę reformą, J. Senkevičius klausė, „ar būtina taip jau ginti savo tautinį savitumą, ar galima pasielgti ir kitaip?".

Anot Seimo nario, Lenkijoje vykdant administracinę reformą, buvo atsižvelgta į lietuvių prašymą, todėl buvo įkurta Seinų apskritis,ir visi lietuviai gyvena būtent joje. „Tuo tarpu pas mus skaldomas regionas, ir praktiškai Vilniaus rajonas visai likviduojamas", skundėsi Lenkų rinkimų akcijos atstovas.

„Lietuvos ir Lenkijos santykiuose reikia daugiau konkretumo ir dalykiškumo, o kai reikia — nevengti pasisakyti ir griežčiau", kalbėjo Seimo narys.

J. Senkevičius siūlė neleisti, kad būtų bendradarbiaujama tik „įvaizdžio Vakaruose kūrimo tikslais".

Švietimo vadovai kviečia partijas dialogui

Vilnius, rugsėjo 2 d. (BNS) — Švietimo ir mokslo ministras Kornelijus Platelis, teigia, kad sėkmingai švietimo reformos eigai būtinas bendras politinių partijų sutarimas.

Spaudos konferencijoje trečiadienį jis sakė, jog ministerija tokį dokumentą yra paruošusi, tačiau ministras pageidautų, kad jį tobulinant dalyvautų ir politinės partijos.

Seimo Švietimo, mokslo ir kultūros komiteto pirmininkas Žibartas Jackūnas džiaugėsi, kad per dvi pastarąsias sesijas Seimas priėmė tris įstatymus — Profesinio mokymo, Neformaliojo suaugusiųjų švietimo ir naują Švietimo įstatymo redakciją, vyriausybė pakėlė mokytojų atlyginimus, atidaromos naujos mokyklos, leidžiami vadovėliai.

Kalbėdamas apie mokyklos nelankančius vaikus, jis pažymėjo, kad tai yra ir socialinė problema, kurios Švietimo ministerija nebus pajėgi išspręsti viena.

Socialdemokratų partijos pirmininkas Aloyzas Sakalas mano, kad būtina įvertinti mokymo programas, spėdamas, kad jos yra per sunkios Lietuvos moksleiviams.

„Reikia pagalvoti, ar 'informacinio sprogimo' aidas neatsiliepė mokykloms ir ar daliai vaikų mokslas nebeprieinamas ne dėl materialinių sąlygų, o todėl, kad jiems paprasčiausiai per sunku", sakė jis, remdamasis Statistikos departamento duomenimis, jog beveik pusė mokyklos nelankančių vaikų tiesiog nenori mokytis.

Iš 7-15 metų amžiaus vaikų ir paauglių mokyklos nelanko 23,000 (5 proc. visų Lietuvos) vaikų. Estijos ir Latvijos statistikos tarnybų duomenimis, mokyklos nelanko atitinkamai 9,000 ir 12,000 vaikų.

44 proc. Lietuvos vaikų mokyklos nelanko, nes nenori mokytis, 12 proc. — neleidžia tėvai, 9.7 proc. vaikų yra iš asocialių šeimų, 8,2 proc. mokyklos nelanko dėl sunkios materialinės padėties, 6.8 proc. — dirba, 6 proc. — valkatauja, 2.5 proc. vaikų yra su negalia.

---

* **Lietuvos vyriausybė pasiūlė** šių metų imigravimo kvotą padidinti nuo 1,000 iki 1,500. Šiemet iki rugpjūčio 15 d. į Lietuvą leista imigruoti 827 asmenims. Daugiausia jų — iš Rusijos (407), Ukrainos (154) ir Baltarusijos (128). Teisingumo ministro Vytauto Pakalniškio aiškinamajame rašte pažymima, kad statistika bei kvietimų atvykti nuolat gyventi į Lietuvą skaičius leidžia manyti, jog pernai Seimo nustatytoji kvota 1998-siems bus išeikvota iki spalio mėnesio.

* **Lietuvos vyriausybė pritarė planams** siųsti į Bosniją ir Hercegoviną jau aštuntąjį Lietuvos karių būrį. Planuojama pasiųsti 40 Lietuvos karių iš Baltijos bataliono, kurie dalyvautų stabilizavimo operacijoje Danijos bataliono sudėtyje nuo šių metų spalio. (BNS)

Prezidentas ragina atgaivinti „Naująjį židinį"

Vilnius, rugsėjo 2 d. (BNS) — Prezidentas Valdas Adamkus paprašė premjerą Gediminą Vagnorių skirti vyriausybės lėšų katalikiškos krypties žurnalo „Naujasis židinys" spausdinimui.

Trečiadienį G. Vagnoriui nusiųstame prezidento kreipimesi raginama valstybės lėšomis palaikyti kultūros leidinių „pasaulėžiūrinę ir ideologinę" įvairovę, kaip „brandaus demokratinio tautos gyvenimo garantą".

V. Adamkus rašo su rūpesčiu sutikęs žinią, kad dėl lėšų stygiaus šią vasarą sustojo „Naujojo židinio" leidyba.

Šis prieš kelerius metus Lietuvoje pradėtas leisti žurnalas tęsė modernios katalikybės idėjas, puoselėtas prieš karą Kaune poeto Vinco Mykolaičio-Putino leistame „Židinyje", o pokaryje — poeto Kazio Bradūno JAV leistuose „Aiduose".

Prašydamas premjero dėmesio šiam leidiniui, V. Adamkus pareiškė, kad „šiuo požiūriu norėčiau atkreipti dėmesį ir į nutrūkusią Kaune ėjusio 'Santaros' žurnalo leidybą".

Baigėsi JAV ir Rusijos prezidentų susitikimas

NATO plėtimas — „istorinė klaida"

Maskva-Vašingtonas, rugsėjo 2 d. (Reuters-Interfax-BNS) — Rusijos prezidentas Boris Jelcin trečiadienį kritikavo NATO plėtimą į rytus, kaip istorinę klaidą, tačiau JAV vadovas Bill Clinton užtikrino, kad sąjungos plėtra garantuoja saugumą.

Pasak Rusijos vadovo, „Natocentrizmas kuriant naują Europos saugumo architektūrą yra taip pat nepriimtinas".

B. Jelcin pareiškė, kad Rusija dalyvaus kitąmet Vašingtone įvyksiančiame NATO viršūnių susitikime. Ten, pasak jo, Rusija atidžiai stebės, kur ir kaip plėtosis NATO, kur nukreips savo jėgas ir galybę.

B. Jelcin, primindamas pernai gegužę Paryžiuje pasirašytą Rusijos ir NATO Santykių pagrindų aktą, pareiškė: „Mes neleisime, kad kas nors peržengtų, arba apeitų, arba atmestų šį susitarimą".

Pasak B. Clinton, viršūnių susitikime Kremliuje NATO klausimais abi valstybės turėjo tiek abipusių prieštaravimų, tiek ir bendrų nuostatų.

JAV prezidentas užtikrino, kad NATO plėtrą derėtų vertinti kaip valstybių siekį drauge spręsti saugumo klausimus. Pasak jo, tai liudija bendros NATO ir Rusijos pastangos likviduojant konfliktą Bosnijoje, taip pat derėtų bendradarbiauti Kosove, būtina sujungti pastangas kovoje su terorizmu.

Pasirašytos ginklų kontrolės sutartys

B. Clinton ir B. Jelcin trečiadienį pasirašė dvi ginklų kontrolės sutartis: dėl išankstinio perspėjimo apie raketų paleidimus iš trečiosios valstybės ir dėl plutonio atsargų mažinimo.

„Tikimės, kad ši sutartis leis žengti dar vieną didelį žingsnį tolyn nuo branduolinės bedugnės ir padės kurti saugesnį pasaulį", taip pirmąją sutartį spaudos konferencijoje komentavo B. Clinton specialusis patarėjas valstybinio saugumo klausimais Robert Bell.

Jis sakė, jog kitos valstybės irgi kviečiamos prisijungti prie šios sutarties, kuri praplečia ankstesniąją, nes čia įtraukiamas strateginių ginklų — ilgo nuotolio raketų — klausimas. Ji gali padėti išvengti tokių incidentų, kaip 1995 m. sausį, kai Rusijos karinė vadovybė klaidingai suprato taikiais tikslais paleistas raketas iš Norvegijos.

Valstybinio saugumo tarybos pareigūnas Gary Samore, atsakingas už ginkluotės platinimą, sakė, jog antroji sutartis įpareigos Rusiją ir JAV sumažinti plutonio atsargas ir užtikrinti, kad gyvybei pavojinga medžiaga nebebus naudojama kariniams tikslams.

B. Clinton: Reformos neišvengiamos

JAV prezidentas Rusijos prezidento oponentams kalbėjo, jog jie negali nepaisyti pasaulinių ekonomikos tendencijų ir išvengti reformų.

„Aš sakau kaip draugas, — netikiu, kad jūs ir toliau galite nepaisyti globalinės ekonomikos kelio taisyklių, tai būtų tas pat, lyg aš bandyčiau paneigti žemės traukos dėsnį, leisdamasis iš viršutinio Spaso namų aukšto", sakė B. Clinton, darydamas nuorodą į JAV ambasadoriaus namus.

Į susitikimą su B. Clinton atvyko Komunistų partijos vadovas Genadij Ziuganov, Krasnojarsko krašto gubernatorius, buvęs desantininkų generolas Aleksandr Lebed bei opozicinės liberalios „Jabloko" partijos vadovas Grigorij Javlinskij.

Visi jie — būsimi kandidatai 2000 metų prezidento rinkimuose.

B. Clinton „moralas" buvo paprastas, — demokratija ir rinkos ekonomika nėra patarimas iš Amerikos, tą turi pripažinti bet kuri valstybė, norinti būti turtinga.

Pasak jo, krizė Rusijoje yra pernelyg rimta, kad būtų galima tęsti politinius ginčus. „Jei rasite būdą dirbti išvien ir užbaigti šią krizę, Jungtinės Valstijos bus su jumis", sakė B. Clinton.

Žiniasklaida perspėja apie „pilietinį karą"

Prezidento Boris Jelcin ir parlamento, kuriame vyrauja kairioji opozicija, konfliktas Rusiją gali privesti prie konstitucinės krizės ir net pilietinio karo, trečiadienį rašo pagrindinis Rusijos verslo dienraštis „Kommersant Daily".

„Ziuganov pasirengęs karui" skelbia pirmajame dienraščio puslapyje pasirodžiusi antraštė, po kuria spausdinama pusę puslapio užimanti komunistų vado Genadij Ziuganov nuotrauka.

Antradienį G. Ziuganov Rusijos prezidentą pavadino „pamišusiu girtuokliu", kuris stumia Rusiją „pilietinio karo link".

Paprastai objektyvaus dienraščio vedamajame sakoma, kad Dūmos komunistų daugumą su sąjungininkais yra pasirengę tris kartus atmesti B. Jelcin siūlomą kandidatą į premjero postą. Pagal Konstituciją, tada prezidentas privalėtų paleisti Dūmą.

Pirmadienį Dūma balsų dauguma atmetė V. Černomyrdin kandidatūrą. G. Ziuganov pažadėjo, kad taip atsitiks ir per antrąjį, ir trečiąjį balsavima.

Rusijos vadovas pažeidė Konstituciją

Remiantis paskutiniais pranešimais, Rusijos prezidentas pasirašė įsaką, kuriuo savo postuose patvirtinami einantys pareigas užsienio reikalų, gynybos ir vidaus reikalų ministrai bei reformų šalininkas vicepremjeras Boris Fiodorov, pranešė Kremliaus atstovė spaudai.

Pasak Reuters, kabineto ministrų paskyrimas iki patvirtinant premjerą prieštarauja Konstitucijai (Rusijos Konstitucijos 83 str. teigia, kad prezidentas gali „paskirti vyriausybės vadovą, patvirtintą Valstybės Dūmos", o ministrus patvirtinti premjero teikimu).

KALENDORIUS

Rugsėjo 3 d: Šv. Grigalius Didysis; Bronislova, Mirga, Bronius.

Rugsėjo 4 d.: Rozalija, Ida, Mozė, Rimantas, Germantė.

LIETUVIŲ TELKINIAI

BALTIMORE, MD

LIETUVOS KARO LAIVAS BALTIMORĖJE

Lietuvos ir JAV spaudoje aprašoma „Vėtros" viešnagė Bostone. O „Vėtra" net tris dienas viešėjo ir Baltimorėje. Tai noriu trumpai aprašyti laivo buvimą pas mus.

Kelias dienas prieš laivui atplaukiant, Lietuvos gynybos atašė maj. Valdemaras Sarapinas skambino mums, klausdamas ar Baltimorės lietuviai priimtų „Vėtrą"? Laivas čia bus liepos 29 ir 30 d., ir išplauks 31-mą. Pensininkų klubas ir Lietuvių Bendruomenė Baltimorėje sutiko suruošti laivui priėmimą. Kadangi „Vėtra" gavo karišku reikmenų Lietuvai, tai pirmą dieną — liepos 29-tą, jie patys turėjo uoste pasikrauti. Nutarėme, kad susipažinimas vyks liepos 30-tą.

Buvome paprašyti išnuomoti autobusą, kuris turėjo nuvežti įgulą į „Navy Academy" Annapolis, MD, kelias valandas pavežioti po Washington, DC, nugabenti į Lietuvos ambasadą, paskui į Lietuvių namus Baltimorėje ir grąžinti į laivą.

Jau 10 val. r., autobusas su palydovais, Pensininkų klubo pirmininku Algirdu Skudzinsku ir Lietuvių Bendruomenės pirmininku Vytautu Eringiu atvykom prie laivo. Kelioms minutėms praslinkus jau dūmėme į Jūrininkystės akademiją. Laive prisijungė Antanas Dundzila iš Washington, DC, tai jis ir buvo vertėjas. Annapolio akademijoje JAV leitenantė aprodė visą akademiją. Po geros valandos leidomės į Washingtono miestą. Dvi valandas apžiūrinėjome miestą, A. Dundzilai aiškinant Washingtono įžymybes — pastatus, paminklus, pasakojant jų istoriją. Paskui sustojome Lietuvos ambasadoje. Ambasados patarėjas Darius Degutis aprodė ambasadą ir pakvietė pasivaišinti. D. Degutis perdavė ambasadoriaus Stasio Sakalausko linkėjimus laivo įgulai (ambasadorius tuo laiku buvo Lietuvoje). Atsisveikinę su ambasada važiavome į Baltimorę, kur pensininkų klubo narės turėjo paruošusios vaišes. Atvykę 4 val. p.p. jūreiviai rado salę pilną lietuvių. Rengėjų pageidavimu, jūrininkai buvo susodinti tarp vietinių, tai prie alaus kalbos ir pažintys greit užsimezgė. Mane stebino, kad susirinko labai daug jaunimo. Vadinasi, jaunimas ateina, jei yra kas juos domina.

Programą pradėdamas pensininkų klubo pirmininkas Algirdas Skudzinskas pasveikino visus susirinkusius ir padėkojo Gynybos atašė maj. Valdemarui Sarapinui už sudarytą progą susitikti su „Vėtros" įgula. Lietuvių Bendruomenės pirmininkas Vytautas Eringis LB ir Pensininkų klubo vardu laivui įteikė dovaną — reprezentacinę knygą apie Baltimorę. Laivo kapitonas leitenantas Vytautas Mogenis priėmė knygą ir abiejų organizacijų pirmininkams taip pat įteikė po gražią knygą apie Lietuvą. Po to kapitonas trumpai papasakojo apie laivo paskirtį Lietuvos laivyne. Baltimorės uosto atstovė Dianna Shade pasidžiaugė laivo atvykimu ir palinkėjo geros kelionės į Lietuvą. Ji tikisi, kad vėl bus proga sutikti „Vėtrą" Baltimorėje. (Jos dėka laivas gavo prieplauką geriausioje miesto dalyje — Fells Pointe, vieta lankoma turistų ir yra pramoginė miesto dalis. Laivas būdamas tokioje vietoje irgi turėjo „open house"). Paskui Gynybos atašė maj. Valdemaras Sarapinas padėkojo visiems atėjusiems ir prisidėjusiems prie lavo sutikimo. Po programos vyko vaišės ir bendravimas su jūreiviais. Laikas bėgo greit, nei nepajutom, kad jau laikas buvo grąžinti įgulą į laivą.

Taip praėjo gražus ir linksmas vakaras Baltimorės Lietuvių namuose. Su malonumu vėl lauksime „Vėtros" Baltimorėje.

Algirdas Skudzinskas

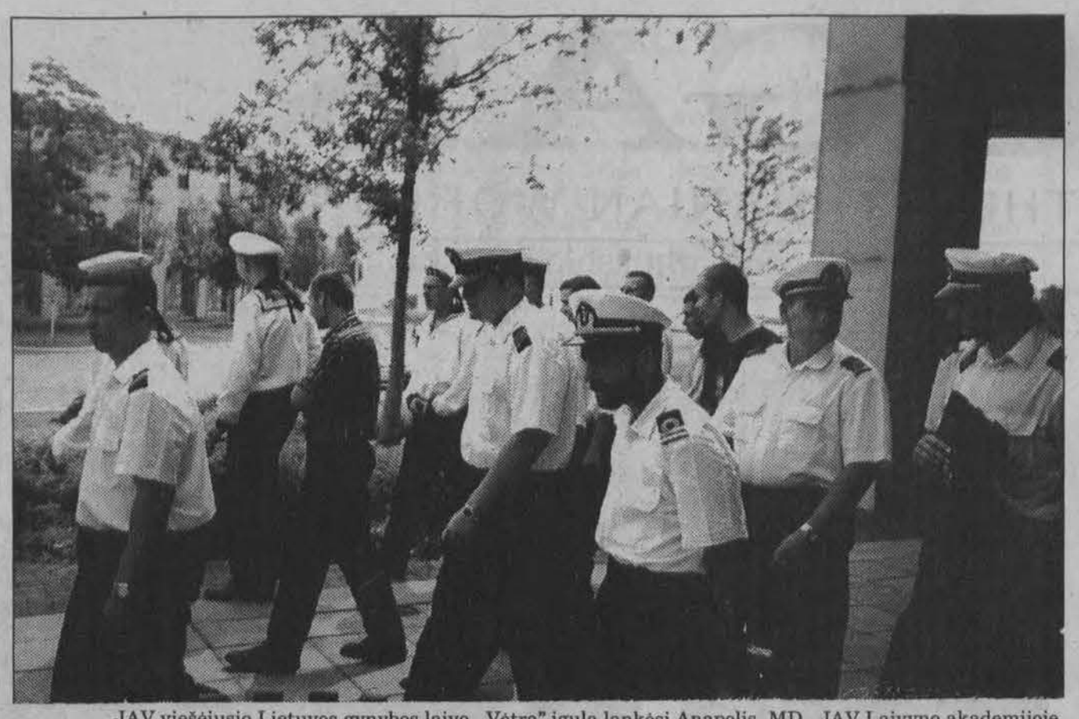

JAV viešėjusio Lietuvos gynybos laivo „Vėtra" įgula lankėsi Anapolis, MD., JAV Laivyno akademijoje.

DETROIT, MI

DIEVO APVAIZDOS PARAPIJOS GEGUŽINĖ

Dievo Apvaizdos parapijos metinė gegužinė po stogu vyks sekmadienį, rugsėjo 13 dieną, tuoj po 10:30 lietuviškų šv. Mišių. Čia bus galima pasivaišinti įvairiais lietuviško maisto patiekalais. Veiks laimikių laimėjimai. Proga pabendrauti ne tik su Dievo Apvaizdos parapijiečiais, bet ir su plačiąja Detroito lietuvių visuomene. Ypač laukiami Šv. Antano parapijos parapijiečiai, taip pat neseniai atvykę iš Lietuvos ir visi lietuvių bičiuliai. Sekmadienio, rugsėjo 13 dienos gegužinę po stogu rengia Dievo Apvaizdos parapijos taryba ir administratorius kun. Aloyzas Volskis.

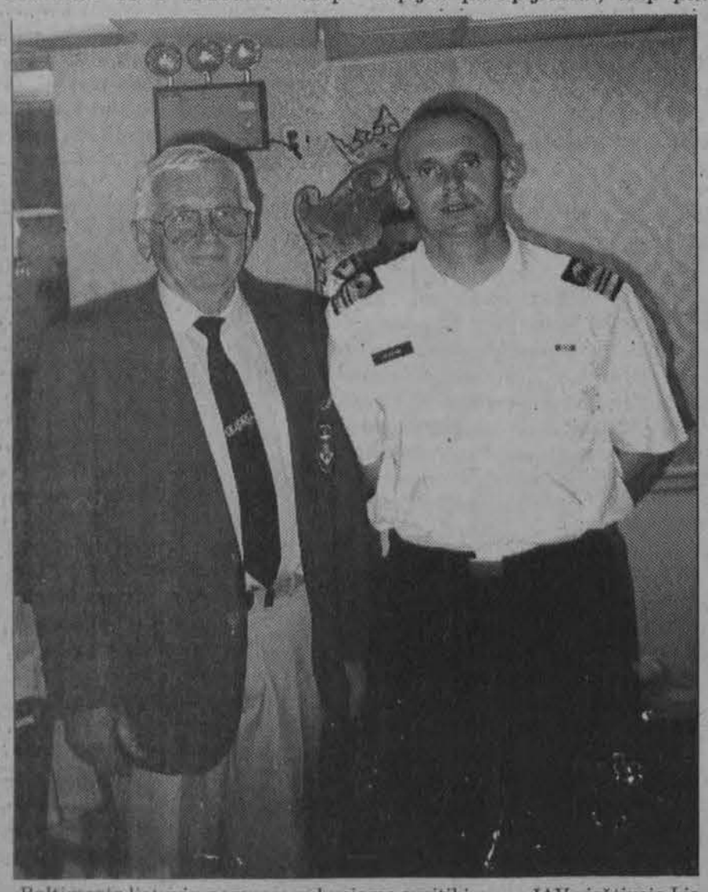

Baltimorės lietuvių namuose vykusiame susitikime su JAV viešėjusio Lietuvos gynybos laivo „Vėtra" įgula, lietuvių pensininkų klubo pirm. Algirdas Skudzinskas kalbasi su laivo kapitonu Vytautu Mogeniu.

PRADEDAMI NAUJI MOKSLO METAI

Detroito LB „Žiburio" lituanistinė mokykla naujus mokslo metus pradės šeštadienį, rugsėjo 12 d., 9 val. r. Dievo Apvaizdos Kultūros centro patalpose. 9:30 val. r. vyks šv. Mišios, aukojamos kun. Aloyzo Volskio. Mokyklon priimami visi lietuvių kilmės vaikai. Ypač laukiami neseniai atvykę iš Lietuvos. Smulkesnes informacijas teikia mokyklos vedėja Rita Kasputienė, tel. 248-553-0135.

A.A. URŠULĖ VITIENĖ

Š.m. rugpjūčio 31 d., sulaukusi 96 m. amžiaus, Garden City ligoninėje mirė a.a. Uršulė Vitienė.

Velionė buvo gimusi Vilkaviškyje. Detroite, prie Šv. Antano lietuvių parapijos išgyveno 48 metus.

Priklausė Detroito Šv. Antano altoriaus draugijai ir „Švyturio" jūrų šaulių kuopai.

Nuliūdę liko Čikagoje — dukra Danutė Petrauskienė, vaikaitė Jelena su vyru Ron Abela; vaikaitė Alida Vitaitė; vaikaitis Robertas ir jo žmona Gailė Vitai; provaikaitis Paulius Vitas; marti Gražina Vitienė. London, ONT, velionės liūdi giminaitis Juozas Vitas su žmona Leokadija.

Po gedulingų šv. Mišių Šv. Antano bažnyčioje, rugsėjo 3 dieną velionė buvo nulydėta ir palaidota Holy Sepulchre kapinėse, šalia vyro a.a. Jono Vito. Laidotuves tvarkė ir atsisveikinimą pravedė laidotuvių direktorė Yolanda M. Zaparackienė.

lm

DIEVO APVAIZDOS PARAPIJOS VEIKLA

Parapijos taryba sparčiai ruošiasi dviem renginiams. Pirmasis, metinė parapijos gegužinė vyks š.m. rugsėjo 13 d., kurioje Detroito visuomenė turės progos maloniai pabendrauti ir keliais doleriais parapijos iždą papildyti. Ko gero neapsieisim be kugelio, cepelinų (duok, Dieve, su daug spirgių!) ir laimėjimų.

Antrasis renginys — parapijos 25 metų įsikūrimo Southfield, MI, ir 90 metų šios parapijos pradininkės, Šv. Jurgio parapijos, įkūrimo Detroite sukaktys. Jubiliejinis pokylis vyks š.m. spalio 17 d. Koncertuos choras „Volungė" iš Toronto.

Visuomenė nuoširdžiai kviečiama dalyvauti abiejuose renginiuose.

NVU

LOS ANGELES, CA

BALFO VEIKLA

BALFas yra seniausia lietuvių išeivijos ir Lietuvos gyventojų šalpos organizacija, šiemet švenčianti 54 metų veiklos sukaktį, o Los Angeles nedaug ką atsilieka nuo Centro, kuris šiemet švenčia 51 metų įsisteigimo sukaktį.

BALFui Los Angeles mieste daugelį metų vadovavo Vladas Pažiūra. Dabartinis ilgametis pirmininkas ir BALFo direktorių pirmininkas yra, Rimtautas Dapšys.

Jo pirmos eilės padėjėja ir „modus vivendi" yra mirusio Vlado Pažiūros našlė Alfonsa Pažiūrienė, šį darbą tęsianti be pertraukos daugelį metų.

Los Angeles BALFo skyriaus vajus tęsiasi ištisus metus, tačiau rugsėjo ir spalio mėnesiais, aukas galite įteikti bet kuriuo laiku ir bet kuriam valdybos nariui.

Šių metų BALFo metinis renginys ruošiamas sekmadienį, rugsėjo 13 d., 12 val. p.p. Los Angeles Šv. Kazimiero parapijos salėje.

Meninę programą atliks Los Angeles Vyrų kvartetas ir solistė Janina Čekanauskienė. Akompanuos kompozitorė-muzikė Raimonda Apeikytė.

Po programos skanūs Antaninos Uldukienės pagaminti pietūs.

Stalus užsisakyti (ir aukas siųsti) pas Albiną Mitkevičių, tel. (213) 662-6413.

Laukiame visų atsilankymo.

Vytautas Šeštokas

KALIFORNIJOS LIETUVIŲ DIENOS

Kalifornijos Lietuvių dienų šventė, sėkmingai tęsiama Los Angeles Lietuvių Bendruomenės, artėja. Data, pagal įsisenėjusį paprotį, lieka ta pati — spalio mėnesio pirmasis šeštadienis ir pirmasis sekmadienis. Dienų ruoša vykdoma apylinkės valdybos ir tam tikslui suburti komiteto. Ruošos darbams vadovauja Šv. Kazimiero parapijos vargoninkas, choro dirigentas muz. Viktoras Ralys. Kas antrą savaitę posėdžiaudami Šv. Kazimiero parapijos apatinėje salėje, jauni bendruomenės nariai rimtai ugdo sumanymus, juos priima ar pakeičia; darbas vyksta gero dirigento kontrolėje ir apylinkės bendruomenė tuo gali didžiuotis.

Pagrindinė šventės užduotis — parapijos kiemo aplinka, stoginių išdėstymas, maistas. Programos sudarymas ir jos pravedimas. Kiekvienas čia pasistengia teigiamais pasiūlymais. Dėl maisto, pavyzdžiui, siūloma ne viena virtuvė, kad lengviau žmonės prieitų prie valgio, be spūsties eilėse; dėl mašinų pastatymo arčiau, nes kasmet Dienų šventės sutraukia vis daugiau lankytojų ir būna sunkumų aprūpinti daugumą, ypač iš toliau atvykstančių. Šventės programos aikštė ir paaukštinta scena, garsiakalbių išdėstymas. Visokios smulkmenos posėdžiuose randa už ir prieš pasisakymų, nepaisant, kiek dalyvauja šventės ruošos talkininkų. Atsakomybė sveria pečius ne vieno žmogaus, bet visų dirbančiųjų talkoje. Šiais metais Dienų ruošoje gana stipriai dalyvauja Lietuvos Vyčiai.

Los Angeles Šv. Kazimiero parapija ant stiprių pamatų gyvavo daugelį metų; parapijos iždas ir dabar pasipildo naujais neįkainojamais ištekliais žmonėmis iš Lietuvos, žmonėmis iš čionykštės aplinkos, vienijančios visus. Šoka, vis šoka jaunimo ansamblis, kuris laikas stiprios naujos choreografijos akivaizdoje (mokytoja iš Lietuvos!) LA dramos sambūris vaidina gerus scenos veikalus (gabūs aktoriai iš Lietuvos!): yra jaunas savo pašaukimui ir žmonėms pasišventęs kunigas Stanislovas Anužis (iš Lietuvos!). Dienų šventei LB apyl. valdybos narė Laima Baltrėnaitė, išrūpina Los Angeles miesto paramą. Yra išlavintas bažnytinis choras. Sekmadieniais per šv. Mišias gieda platų repertuarą per septynetą metų paruoštą, nepaliaujamo dėmesio bažnytinei muzikai ir jos atlikimui. Tai New Yorke gimęs maestro Viktoras Ralys, kuris ir šiais metais, šalia savo tiesioginių pareigų, vadovauja Lietuvių dienoms Kalifornijoje.

Los Angeles Lietuvių Bendruomenės apylinkė kviečia visus lietuvius apsilankyti š.m. spalio mėn. pirmąjį šeštadienį ir pirmąjį sekmadienį Kalifornijoje ir dalyvauti Los Angeles miesto centre esančioje Šv. Kazimiero parapijoje ir Lietuvių dienų šventėje. Iki pasimatymo tenai!

Stasė V. Pautienienė

DRAUGAS

(USPS-161000)

THE LITHUANIAN WORLD WIDE DAILY

Published daily except Sundays and Mondays, legal Holidays, the Tuesdays following Monday observance of legal Holidays as well as Dec. 26th and Jan. 2nd by the Lithuanian Catholic Press Society, 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589.

Periodical class postage paid at Chicago, IL and additional mailing offices. Subscription Rates: $95.00. Foreign countries $110.

Postmaster: Send address changes to Draugas – 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589.

Mažinant pašto išlaidas, pakvitavimai už gautas prenumeratas nesiunčiami. Ant DRAUGO prie kiekvieno skaitytojo adreso, gavus iš jo mokestį, pažymima, iki kada yra užsimokėjęs.

DRAUGO prenumerata yra mokama iš anksto.

	Metams	1/2 metų	3 mėn.
JAV	$95.00	$55.00	$35.00
Kanadoje ir kitur (U.S.)	$110.00	$60.00	$40.00
Tik šeštadienio laida:			
JAV	$55.00	$40.00	$30.00
Kanadoje ir kitur (U.S.)	$60.00	$45.00	$35.00
Užsakant į Lietuvą:			
(Air cargo)	$100.00	$55.00	
Tik šeštadienio laida	$55.00		
Užsakant į užsienį oro paštu	$500.00	$250.00	
Tik šeštadienio laida	$160.00	$85.00	

Vyriausia redaktorė – **Danutė Bindokienė**
Administratorius – **Valentinas Krumplis**
Moderatorius – **kun. Viktoras Rimšelis**

- Administracija dirba kasdien nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nedirba.
- Redakcija dirba kasdien nuo 8:30 iki 4:00, šeštadieniais nedirba.
- Redakcija už skelbimų turinį neatsako. Skelbimų kainos atsiunčiamos, gavus prašymą ką nors skelbti.
- Redakcija straipsnius taiso savo nuožiūra. Nenaudotų straipsnių nesaugo. Prašome siunčiant pasilikti kopiją.

LINAS SIDRYS, M.D.
Akių ligos / Chirurgija
9830 S.Ridgeland Ave.
Chicago Ridge, IL 60415
Tel. 708-636-6622
4149 W. 63rd. St.
Tel. 773-735-7709

DR. L. PETREIKIS
DANTŲ GYDYTOJA
9055 S.Roberts Rd., Hickory Hills, IL
1 mylia į vakarus nuo Harlem Ave.
Tel. (708) 598-4055
Valandos pagal susitarimą

DR. JOVITA KERELIS
DANTŲ GYDYTOJA
9525 S.79th Ave., Hickory Hills, IL
Tel. (708) 598-8101
Valandos pagal susitarimą

VIDAS J. NEMICKAS, M.D.
KARDIOLOGAS – ŠIRDIES LIGOS
7722 S. Kedzie Ave.
Chicago, IL 60652
Kab. tel. 773-471-3300

DR. A.B. GLEVECKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
SPECIALYBĖ – AKIŲ LIGOS
3900 W. 95 St. Tel. 708-422-0101
Valandos pagal susitarimą
Pirmad. 3v.p.p.-7v.v., antr. 12:30-3v.p.p.
treč. uždaryta, ketvirt. 1-3v.p.p.
penktad. ir šeštad. 9v.r.-12v.p.p.

EDMUNDAS VIŽINAS, M.D., S.C.
Specialybė – Vidaus ligų gydytojas
Kalbame lietuviškai
6187 S.Archer Ave. (prie Austin)
Tel. 773-585-7755
Valandos pagal susitarimą

EUGENE C. DECKER, DDS, P.C.
4647 W. 103 St., Oak. Lawn, IL
Pirmas apyl. su Northwestern un-to diplomu, lietuviams sutvarkys dantis už prieinamą kainą. Pacientai priimami absoliučiai punktualiai.
Susitarimui (kalbėti angliškai)
Tel. 708-422-8260

ARAS ŽLIOBA, M.D.
INDRĖ RUDAITIS, O.D.
AKIŲ LIGOS – CHIRURGIJA
1020 E.Ogden Ave., Suite 310
Naperville, IL 60563
Tel. (630) 527-0090
3825 Highland Ave.,
Tower 1, Suite 3 C
Downers Grove, IL 60515
Tel. (630) 435-0120

KURORTE BUS STATOMA ŠUNŲ MAISTO ĮMONĖ

Klaipėdos apskrities viršininko administracija neprieštarauja, kad šalia Palangos JAV bendrovė „Master Foods Lietuva" statytų naują naminių gyvūnų maisto įmonę. Pasak apskrities viršininko Laisvūno Kavaliausko, tai pirmas didelis ir konkretus užsienio investuotojų projektas Kretingos rajone.

Kaip rašo „Lietuvos rytas", JAV bendrovė jau sudarė su Irena Švermickiene jai priklausančios žemės 13,6 ha nuomos sutartį. Į naująją statybą planuojama investuoti maždaug 50 mln. litų.

Kai kurie Kretingos rajono tarybos nariai bei Lietuvos kraštovaizdžio architektų sąjunga mano, kad penkių kilometrų pločio pajūrio juostoje neturi būti statomos pramonės įmonės.

„Master Foods Lietuva" prieš 4 metus pradėjo veiklą Klaipėdoje išsinuomotose patalpose. Lietuvoje yra investavusi 28 mln. litų. Kompanijos vadovai naujos įmonės statybą sieja su strateginiais tikslais plėsti rinką. Statybos būtų baigtos per metus, įmonėje dirbtų daugiau kaip 200 žmonių iš aplinkinių vietovių.

JAV bendrovei buvo siūlomi sklypai Šilutės ir Skuodo rajonuose, bet ji nori įsikurti tik šalia greitkelių ir jau nutiestų komunikacijų. Naująją įmonę nuo jūros skirtų tik 4 kilometrai.

Rima Jakutytė

Clevelando Šv. Kazimiero lituanistinės mokyklos „Švyturio" klasės mokiniai susipažįsta su lietuviškų valgių gaminimu. Vadovė Nijolė Rukšėnienė.

Nuotr **Vlado Bacevičiaus**

Į SIBIRĄ...

REMIGIJUS GAŠKA, VILNIUS

Kai daugelis žmonių rugpjūčio mėnesį atostogauja ir traukia poilsiui į Palangą, Molėtų ežerus, ar Nidą, susidarė grupė žmonių, kurie pasirinko vykti į kitą pasaulio pusę — Sibirą. Lankyti tas vietoves, kurių prieš pusšimtį metų tik per stebuklą patiems teko išvengti. Rugpjūčio viduryje mudu su žmona nutarėme dalyvauti penkių dienų išvykoje į Krasnojarską, ten minint Didžiosios tremties 50-metį. Iš Lietuvos išvyko 21 asmenų delegacija, jų tarpe trys Seimo nariai, Kauno apskrities viršininkas, Vilniaus vicemeras, PLB vicepirmininkas ir jos atstovas Lietuvoje Gabrielius Žemkalnis su žmona, Socialinių reikalų ir darbo ministerijos tarnautojai, Lietuvos gyventojų genocido centro atstovai ir kiti pareigūnai. Prie mūsų prisidėjo Lietuvos ambasados Maskvoje Kultūros reikalų atašė, buvęs kino aktorius Juozas Budraitis ir konsulas Gintaras Ronkaitis. Tikslas buvo dalyvauti viešame minėjime, ruošiamam Krasnojarsko Krašto lietuvių kultūros draugijos „Lituanika", susitikti su Sibiro lietuviais, aplankyti kapines, kuriose ilsisi ne vienas Sibiro tremtinys.

Maskvoje

Turėdami apie 10 valandų laisvo laiko, aplankėme Lietuvos ambasadą Rusijoje ir susipažinome su jų darbais. Nors lauke budi rusų milicininkas, viduje malonu buvo matyti Lietuvos policininkus. Prie ambasados matėme nemažą eilę žmonių, norinčių konsulate gauti Lietuvą aplankyti reikiamas vizas. Didžiumoje tai rusai, vykstantys Lietuvon prekybos arba turistiniais reikalais. Šalia ambasados puikuojasi gražūs 9 aukštų svečių namai, kur prieglaudą randa, į Maskvą su reikalais atvykę, valstybės tarnautojai ir svečiai.

Smagu buvo aplankyti Maskvos lietuvių „Šaltinėlio" mokyklą. Ši mokykla pradėjo veiklą prieš penkerius metus, o dabar jau veikia 9 klasės. Mokosi apie 120 mokinukų. Dėstomoji kalba yra rusų, bet mokoma lietuvių kalbos, istorijos, geografijos, tautinių šokių bei dainų. Kiekvienoje klasėje lietuvių kalba mokoma trejose grupėse. „A" grupėje praeinamas tas pats kursas, kuris yra Lietuvos Švietimo ministerijos nustatytas tai klasei. „B" grupė taikoma moksleiviams, kuriems lietuvių kalba yra antroji kalba, o „C" grupėje mokosi pradedantieji. Šiai mokyklai patalpas skyrė ir ją išlaiko Maskvos meras Lužkovas. Mokykla auga, ir dabar vyksta statybos darbai, nes norima ateityje veiklą praplėsti iki 12 klasių. Planuojama turėti ir krepšinio salę.

Prieš išskrendant į Krasnojarską, buvom pakviesti į vadinamus Jurgio Baltrušaičio namus. Tai gražus trijų aukštų pastatas, kur dar nepriklausomybės laikais buvo įsikūrus Lietuvos ambasada ir kur pats ambasadorius gyveno. Ir tik per stebuklą šie rūmai išliko lietuvių rankose. Kai Romoje ir Paryžiuje nepriklausomos Lietuvos ambasados dar yra okupuotos rusų, šie rūmai Maskvoje jau visiškoje lietuvių nuosavybėje. Ar tik nebus Lužkov palankesnis Lietuvai negu Jelcin ar Primakov? Dabar šis namas vartojamas kaip Maskvos lietuvių suėjimo ir kultūros centras. Čia vyksta visi renginiai, chorų repeticijos, minėjimai. Ir mums teko čia susitikti gal su kokia 30 Maskvos lietuvių. Visa bėda, kad jie yra ganėtinai susiskaldę ir Maskvoje dabar veikia trys Lietuvių Bendruomenės. Tad po susirinkimo Gabrielius Žemkalnis turėjo nemažai vargo su jais susikalbėti...

Užrašas ant lietuvių pastatyto ir pašventinto kryžiaus Sibire.

Dalis Krasnojarsko krašto lietuvių su kun. Antonijum Badura, CMF, pašventinus kryžių Ovsjankos kaimo kapinėse. Nuotr. **Remigijaus Gaškos**

Sibiro gilumoje

Krasnojarskas — keturių laiko zonų ir keturių su puse valandos skridimo atstumu nuo Maskvos. Vidurnaktį išskridę iš Maskvos, Krasnojarską išvydome pusę devintos ryte. Čia mūsų laukė vietiniai lietuviai, tautiniais rūbais pasipuošusios lietuvaitės, vadovaujant „Lituanikos" Kultūros draugijos p-kui Antanui Rasiuliui. Man regis, kitaip jie ten vadintis ir negalėtų. Viskas vyksta „kultūros" vardu. Ir mums rusų ambasada Vilniuje atsisakė išduoti vizas, nes įrašėme, jog vykstame lankyti tėvynainių. Vizas gavome tik tada, kada savo kelionės tikslą pakeitėme į „kultūrinį vizitą".

Taip, jie sutiko mus su gėlėmis. O kas juos, jų tėvus ir senelius čia sutiko prieš penkiasdešimt metų? Važiuojant autobusu ir dairantis į begalinius Sibiro miškus, bėgo mintys apie tuose miškuose mūsų tremtinių išgyventas kančias ir ten išbarstytus jų kaulus. Masiniai 1948 metų trėmimai kaip tik ir vyko į Krasnojarsko miškus. Tie trėmimai prasidėjo gegužės 22-25 d. ir, kol tie gyvuliniai vagonai ir plaustai pasiekė komunistų numatytas vietas, buvo kaip tik vidurvasaris. Apskaičiuojama, kad tuo metu į tremtį buvo išvežta apie 40,000 lietuvių, daugiausia ūkininkų. Iki Krasnojarsko jie buvo atvežti gyvuliniais vagonais, čia perkelti į baržas arba plaustus ir paskirstyti po platųjį Krasnojarsko kraštą, išmėtant juos palei Jenisėjaus upės įvairius intakus. Tremtiniai pasakojo, kaip prieš upės srovę tuos plaustus tempdavo arkliai. Atvykę į jiems paskirtą vietą, arba nieko nerasdavo, arba vietinius įsikūrusius žeminėse — žemės urvuose. Tremtinių paskirtis buvo kirsti miškus ir tik laisvalaikiu jie galėjo griebtis namų statymo darbo. Buvo atvejų, kai vyrus išvarydavo visai savaitei dirbti toli miškuose, ir, tik sekmadienį grįžę į savo šeimas, jie galėjo stoti prie namų statymo darbų. Taip lietuviai išmokė vietinius statytis namus...

Didžiosios tremties 50-mečio minėjimai

Minėjimai buvo du: vienas penktadienį, skirtas daugiau mišriai publikai, dalyvaujant miesto ir Krasnojarsko Krašto gubernatoriaus gen. Lebedžio atstovams. Lygiai taip, kaip ir mes JAV. Jei rengiame Vasario 16 minėjimą, prisikviečiam visokių vietinių pareigūnų. Ką darysi, visiems gyventi reikia... Reikia gauti sales, reikia gauti leidimą egzistuoti. O Rusijoje dar sudėtingiau. Nenueisi už kampo ir nenusisamdysi sau salės. Čia viskas valstybės. Jei nori suruošti choro repeticiją, tai gauk valdžios leidimą... Taigi, šis minėjimas vyko daugiau rusų kalba. Drąsiai buvo kalbama apie deportaciją, bet vietiniai viešai vengė kalbėti apie Lietuvos okupaciją. Lietuvių pasisakymai buvę verčiami į rusų kalbą. Atsivežiau ir perskaičiau Lietuvos prezidento sveikinimą Krasnojarsko lietuviams. Jis irgi buvo verčiamas. Iš dalies tas gal ir praktiškiau, nes trečios ir netgi antros kartos Sibiro lietuviai sunkiai susigaudo lietuvių kalboje. Bet už tai, choras dainavo daugiausia lietuviškai...

Lietuvos Respublikos prezidento Valdo Adamkaus sveikinimas Krasnojarsko lietuviams minint Didžiosios tremties 50-metį.

„Brangūs tautiečiai,

Mieli Krasnojarsko krašto lietuviai,

Lietuva šiemet su skausmu mini 50-ąsias didžiųjų trėmimų metines. Ta proga kreipiuosi į Jus — žmones, kurius didžioji neteisybė ir skriauda palietė labiausiai.

Gyvenate už tūkstančių kilometrų nuo tėvynės. Okupantų prievarta paskleidė lietuvius po visą pasaulį, bet pasirodė per silpna sunaikinti tautą. Todėl, kur lietuviai begyventų — Lietuvoje, Rytuose ar Vakaruose, — jie visada jungiami tvirto dvasinio ryšio, visada prisimenami ir laukiami tėvynėje.

Linkiu niekada neprarasti šito jausmo. Kviečiu atsiminti ir perduoti savo vaikams — antros, trečios ar ketvirtos kartos lietuviams: tėvynė, kaip ir motina, yra viena. Tai — skaudžios patirties, bet garbingos istorijos Lietuvos valstybė.

Linkiu Jums saugoti tautos tradicijas ir tėvynės meilę. Linkiu ir čia, toli nuo gimtųjų vietų, visada prisiminti: visi mes — broliai ir seserys, visi mes — Lietuvos sūnūs ir dukros.

Valdas Adamkus
Lietuvos Respublikos
prezidentas".

Antrasis minėjimas sekmadienį buvo skirtas vien lietuviams, todėl ir vyko bemaž lietuvių kalba. Tik, kai prasidėjo klausimai ir atsakymai į Tėvynę grįžimo reikalais, daug kas griebėsi rusų kalbos. Ilgesnę kalbą pasakė PLB vicepirmininkas Gabrielius Žemkalnis. Gale savo išsamios kalbos perskaitė Lietuvos Respublikos Seimo pirmininko Vytauto Landsbergio sveikinimus.

(Bus daugiau)

Danutė Bindokienė

Nebūtina pulti į pesimizmo glėbį

Kai šiame krašte norima pagirti sėkmingą pardavėją, sakoma, kad jis galėtų eskimams šaldytus pardavinėti. Toks „įtakingas pardavėjas" visais laikais buvo ir šiuo metu yra — pesimizmas. Į jo platų glėbį puola ir eiliniai žmonės, ir valstybių vadai, ir tie, kurie turi pasitikėti Dievu, ir tie, kurie turėtų labiau pasitikėti savo jėgomis.

Jeigu pasidairome savo akiratyje, o taip pat ir už jo ribų, pasaulio dabarties ir ateities perspektyvos nelabai patraukliai atrodo: kasdien atsiranda vis nauja krizė, vis nauji pavojai, tarytum visos negerovės, tiek daug pasireiškusios šio šimtmečio eigoje, dar kartą nori išeiti „į sceną ir pasirodyti" prieš jo pabaigą..

Antrojo pasaulinio karo metu ir kelis dešimtmečius po jo nebuvo sunku pasakyti, kas su kuo kariauja, kas yra priešas, kas sąjungininkas. Šiuo metu sudaryti draugų ir priešų sąrašą jau daug sunkiau. Nenuostabu, kad net kai kurie Amerikos politikai su atvira nostalgija žvelgia į šaltojo karo metus, kai Sovietų Sąjunga buvo didysis „baubas" su nuolat laikomu pirštu ant branduolinių raketų, nukreiptų į Vakarus, mygtuko. Buvo dėta daug pastangų ir išleista milijardai dolerių, kad pirštas mygtuko nepaliestų.

Sovietų Sąjunga išnyko, bet anuomet šaknis laisvojo pasaulio pasąmonėn įleidusi baimė ir nepasitikėjimas, ypač rusais, dar labai gyvuoja. Gal dėl to toks pataikavimas ir parama visiems Maskvos norams, tikint, kad demokratėjimo bei laisvosios rinkos ekonomikos pastangos yra vienintelis laidas į pastovesnę taiką. Tačiau pati Rusija dar iki šiol neranda tikrojo kelio į ateitį, ieško savo politinės tapatybės ir galbūt vado, kuris tvirtai paimtų už rankos ir vestų pirmyn.

Prezidentas Boris Jelcin toli gražu to vaidmens neatlieka. Jo nuolatinis mėtymasis iš vieno kraštutinumo į kitą ne tik sumaišo Rusijos politiką, bet ir užsienį, kuris dėl to neskuba su didesniais investavimais. Vis tik iš Rusijos kyla ir tikras pavojus, prisimenant, kiek branduolinių ginklų ir žaliavų, reikalingų jų gamybai, ten dar užsilikę. Kadangi Rusija išgyvena didelį ekonominį nuosmukį, o branduoliniams ginklams bei medžiagos pirkėjų yra pakankamai, kyla klausimas, kur ilgainiui gali atsidurti tos atsargos. Jau dabar žinoma, kad cheminių ir branduolinių žaliavų yra parduota Indijai, Kinijai, Irakui ir kai kurioms kitoms Azijos ar Afrikos valstybėms. Žinoma, legaliais keliais, o kiek tų pavojingų prekių pasklido po pasaulį nelegaliai, baisu net spėlioti.

Šiaurės Korėja išgąsdino Japoniją savo raketų bandymais. Susirūpino ir Rusija, tad JAV prez. Bill Clinton, šiuo metu besilankantis Maskvoje, jau prižadėjo dalintis raketų pavojų susekančia aparatūra, Amerikos ištobulinta, kai tų raketų pavojus grėsė iš Rusijos. Šiaurės Korėja, kurios gyventojai kenčia badą (sakoma, kad apie vienas milijonas jau mirė badu) išteklių likučius kreipia į ginklavimąsi, nes tas jai suteikia galios derybose su Pietų Korėja, JAV ar bet kuria kita užsienio valstybe. Diktatoriams jų gyventojų gerovė niekad nerūpėjo, nerūpi ir dabar.

Pasaulio ekonomika šiuo metu siūbuoja, lyg ant aplūžusių sūpynių. Net Amerikos birža pradėjo krūpčioti dėl kiekvieno nenumatyto įvykio bet kuriame žemyne. Pirmadienio paniką iššaukė Rusijos vyriausybės ir rublio krizė, nors JAV iš esmės tai neturėtų kenkti, nes investavimai Rusijoje nėra labai gausūs. Tačiau jau antradienį birža gerokai atsipeikėjo, tad tikima, kad galbūt vėl nusistovės. Vis tik pakanka ir kitų problemų, kad ramus gyventojų miegas sutriktų: prezidento ateitis Baltuosiuose rūmuose neaiški (tiesiog juokingai atrodo dėmesys, skiriamas jo nuotykiams su moterimis prieš visas kitas krizes, šiuo metu pasireiškiančias mūsų planetoje), net viceprezidentas pakištas po tyrimų lempomis; priešiškumas Amerikai vis labiau ryškėja islamo kraštuose, tad didėja ir teroristų pavojus; birža svyruoja; Rusijoje vėl galimas posūkis „raudonuoju keleliu" ir t.t...

Čia, atrodo, jau pakankamai tvirtos priežastys pasiduoti pesimizmui, nuleisti rankas ir laukti liūdnos pabaigos. Ar tai geriausia išeitis? Pasauliui niekuomet nestokojo pavojų ir krizių, tik galbūt praeityje jos buvo ne taip žinomos, nes informacija greičiau apskrieja visus pasiekia. Užuot dejavus ir kritus į pesimizmo glėbį, pasistenkime su negerovėmis kovoti bent savo aplinkoje.

NEIŠGYVENTŲ DIENŲ NAŠTA

JURGIS JANKUS

ROMANAS

Nr.14 (Tęsinys)

Tuo laiku, kai buvo užsiraukusi, aš daugiausia prasėdėdavau ant Elbės kranto. Juk ir pats žinai, kad mėgdavau visada pameškerioti, o kai namai aptemo, kitur manęs niekas ir nebūtų radęs. Pareidavau iš miško, už meškerės ir prie Elbės. Apie tą laiką iš kažin kur atsirado toks Kęstutis Pupa. Sakėsi pralindęs iš rusų zonos. Jis irgi mėgo pažvejoti. Tai mudu daug valandų prie Elbės prasėdėdavom. Jo gyvenimas buvo pilnas visokių nuotykių, tai ir neatsibosdavo. Kai kas jo nuotykiais tikėjo, kai kas netikėjo. Atsirado tokių netikėlių, kad net savo aiškinimų pridėjo: girdi, be reikalo į tą skylę nelindo. Kur nors gerai pasismardino, tai čia atlėkė pabūti, kol iš ten jo smarvė išgaruos. Aš tai iš tokių kalbų tik šaipiausi. Mat, ne tu vienas taip išnykai. Daug kas nyko. Ypač apsukresnio, kiek pasimokiusio jaunimo vis kuris nors išlėkęs nebegrįždavo, o čia ir jaunas, ir angliškai kiek susigrabaliojąs atėjo, sėdi ir visokias pasakas seka. Gal jie ir žinojo, ką šneka. Kai dabar galvoju, savotiškos buvo tos dienos. Sėdėjom ir nežinojom, ką su savim daryti. Ne visi. Tu žinojai, gal dar vienas kitas žinojo, o visi kiti nežinojom. Anglus ubagais vadinom, kirtom jiems vokiečių mišką, rinkom iš pakraščių nuorūkas, saugojom jas kaip auksą, o ką reikėjo saugoti, neišsaugojom. Brigitėlės neišsaugojau. Nemokėjau kaip.

— Kai mudu su Pupa sėdėdavom ant Elbės kranto, ateidavo pasėdėti ir ji. Po kelių sėdėjimų Pupa ir meškerę iš kažin kur ištraukė. Visi trys gaudėm, ir buvo juoko, kai ji sugaudavo daugiau. Pupa, turbūt išbaigęs savo tikrus ar sugalvotus nuotykius, pradėjo šnekėti, kad reikėtų pasidairyti kitur. „Juk yra stovyklų, — sakė, — kur nereikia niekam vergauti. Velniam čia tą mišką kirsti. Jeigu anglai nori, tegu išsikerta patys, o mes galim laisvai pagyventi. Apsirūpinti tik apie save, kad žiurkės neužkrimstų. Argi mes padaryti tik kitiems dirbti? Dirbom rusams, dirbom vokiečiams, o anglai irgi užsigeidė to paties. Visi ubagai nori, kad duoną jiems kiti ubagai uždirbtų. Tegu patys padirba. Rusai per sieną žiūri į mus, seilę varvina, nori pabėgusius vergus susigrąžinti. Nespėsim apsidairyti ir pajusim, kad anglai mus jau vokiečiam atidavė. Juk tiek miestų sugriovė. Visada taip nebus. Reikės atstatyti, o kas atstatys. Manai, kad jie patys. Mes atstatysim. Gal pirmiausia iš griūvėsių prikelsim Hamburgą. Savo pūslėtom rankom. Važiuoju. Reikia pasidairyti".

— Taip jis vis dažniau išvykdavo pasidairyti. Po savaitę, po dvi. Ir Brigitėlė ėmė šnekinti, kad dairyčiaus. „Ko laukiam? — sakė, „Ar čia mums namai" Neduokdie, kad tuose barakuose reikėtų susenti ir kepšes pastatyti". Pagalvodavau ir aš. Bet kur dairysies? Atsibastydavo vienas kitas, kažinko ieškodamas iš kitur. Pasišnekėdavom, paklausinėdavau. Visur atrodė tokia pati duona. Visur taip pat susikimšę, visur šia diena gyvena. Visi žino, kad amžinai taip nebus, kad kur nors, koks nors kelias atsivers, bet kai kiti tavimi rūpinasi, kur nuskubėsi. Vis tiek pats nieko nepadarysi. Niekas tavęs neklausia, o jei pats bandai klausti, niekas neatsako, nes tu pats esi niekas. Reikia ką nors turėti, kad nebūtum niekas. Reikia gerus namus turėti. Stiprius namus. O kur mūsų namai ir ko jie verti, jeigu negali net sugrįžti.

— Tiek tegalėdamas iš visų pasikalbėjimų išpešti, ir aš niekur nejudėjau. Daug kas nejudėjo. Galima sakyti, kad visi nejudėjo. Kad buvo tokių, kurie mokėsi ir tikėjosi kuo nors tapti, net nežinojau. Kai dabar pagalvoju, ir mudu su Brigitėle galėjom kur nors nuvažiuoti ir mokytis. Vėl tapti studentais kaip vokietmety. Gal būtų kas ir kitaip susiklostę, bet tada net tokia mintis į galvą neatėjo, kai buvo galima sėdėti prie Elbės, nes žinojai, kad tavim kas šiek tiek rūpinasi ir kad miegoti visiškai alkanas neisi. To viso kvailo daikto, kurį tiek metų iš visų pusių apvartydamas pats vienas gromuliavau, niekam kitam nepasakiau, net Aldonai neprasitariau, o pats jokios smulkmenos negaliu užmiršti. Sakau, niekam nepasakiau, bet tau pasakysiu. Spėju, kad esi ir pats daug kvailių matęs, tai nepasijuoksi ir iš manęs, paties didžiausio kvailio. O prasidėjo taip. Grįždamas su dviem žuvytėm nuo Elbės, šalia tako pamačiau numestą, o gal kieno pamestą, pusę cigaro. Paėmiau, apžiūrėjau: cigaras buvo kaip cigaras, net ir burnoje buvęs galiukas visiškai sausas. Nors imk ir užsikurk. Kur tu tokią brangybę kursi. Pasukau į pušyną, susiradau patogų kelmą, dar apsidairiau, kad arti nieko nebūtų. Juk gerai žinai, kaip buvo. Keliolika šeimų buvom sugrūsti į vieną baraką, vieni nuo kitų lovas paklodėmis atsiskyrę, tai visų visas gyvenimas ir buvo pušyne. Susipjausčiau, perskyriau į keturias dalis. Išėjo keturios geros suktinės. Tris susivyniojau į popierių ir įsikišau, o ketvirtą užsikūriau. Kur tu, broliuk, palyginsi su tom paplėkusiom turkiškom, kurių po kelias padalindavo medkirčiams. Nuvirtau pagal tą patį kelmą, žiūriu į anapus pušų viršūnių paklotą dangaus mėlynumą ir traukiu, ir pučiu, ir stebiu, kaip kvapus dūmelis skirstosi ir nyksta beveik čia pat po nosim. Ne kiek jo ir išsipučia. Daugumas sutirpsta dūmų ištroškusiuose plaučiuose.

— Nuo antros susilaikiau ir pašvilpaudamas nuėjau namo, o čia pamačiau nuo barako prie barako lakstančią Brigitą. Pamačiusi tuoj atlėkė pasitikti. „Kas atsitiko, Brigituke? — sakau. — Ko taip lakstai?", o ji pribėga ir pašnibždomis: „Tik nešūkauk! Neleisk gerklės ant viso kiemo. Kur buvai įlindęs? Ir prie Elbės nulėkiau ir visur kitur, o jo nė kvapo". Ir nešneka čia pat, bet tempia atgal į pušyną. Net šiluma suėmė. „Visiškai kaip anomis dienomis, — pagalvojau, bet sakau: — Ar gerų cigarečių pasisekė kaip nors sugriebti?" „Tik einam, ir tylėk. Ar nežinai savo kakarinės. Visi jau ir taip išgirdo ir ausis ištempę klausosi".

(Bus daugiau)

PARTIZANAI IR „GIRIŲ AIDAS"

Dirbant su Partizanų globos fondu, gauname daug laiškų iš buvusių partizanų, dabar grįžusių iš Sibiro kankinimo stovyklų ir gyvenančių vargingą gyvenimą.

Jie rašo: „Pirmieji laisvos Lietuvos metai, valdant brazauskininkų grupei mums buvo labai sunkiai pernešami. Mes buvome laikomi paniekos įrankiais iškėlimui buvusių stribų ir pardavusių tėvynę už geresnį duonos kąsnį".

Ryšininkė Nijolė ir daugelis kitų Lietuvos didvyrių rašo: „Mus laikė žmonėmis — kietasprandžiais, kurie nenorėjo nusilenkti okupantui ir skleidžiamam melui. Mums rūpėjo ne sotus kąsnis, kurį pasirinko tik okupantų pataikūnai ir komunistinio melo skleidėjai, bet meilė ir laisvė savajai tėvynei Lietuvai. Už tai buvome šaudomi, kankinami, ir siunčiami mirčiai į leduoto Sibiro krantus. Maža mūsų dalis grįžo su palaužta sveikata, be turto ir be gyvenamos vietos praleisti paskutiniąsias gyvenimo dienas. Bet vis vien mes grįžom į savo tėviškę — Lietuvą, bučiavome jos žemę, nors daug dėl jos praradome.

Nors gyvename Nepriklausomoje Lietuvoje, bet joje yra dar daug gyvų mūsų kankintojų, kurie mums daro daug sunkumų, skleidžia melą ir mus laiko pakvaišėliais, nesugebėjusiais prisitaikyti prie susidariusių sąlygų.

Lietuvoje yra daug žmonių, kurie neprisidėjo prie okupanto ir komunizmo garbintojų eilių. Jų padedami pradėjome statyti žuvusiems paminklus, kelti nužudytų partizanų, rėmėjų kūnus iš šulinių, pelkių ir raistynų. Paminklų atidarymui niekada neatvykdavo prezidentas Brazauskas bei kiti vyriausybės nariai, išskyrus Vytautą Landsbergį. Reiškiame pagarbą jam.

Artėjant prezidentiniams rinkimams, buvo paleistas šūkis, 'Santarvė' kur budėlis buvo sulygintas su laisvės kovotojais. Vadovaujantys asmenys ir plačioji visuomenės dalis buvo užliūliuota šiuo šūkiu. Dabartinis Lietuvos prezidentas ir kai kurie jo patarėjai pabrėžė santarvės reikalingumą, neatsižvelgdami į nuskriaustųjų ašaras. Reikia pabrėžti, kad šita vyriausybė su pirmininku Vytautu Landsbergiu daug prisidėjo prie tremtinių ir partizanų gyvenimo sąlygų pagerinimo. Yra dar daug neteisybių, bet tikimės, kad, laikui bėgant, negerovės bus pašalintos, jeigu išliksime gyvi".

Tai dalis pasisakymų, paimtų iš partizanų ryšininkių,-ų ir buvusių tremtinių laiškų.

Lietuvos Partizanų globos fondas išsilaiko ir teikia pašalpas tik iš dosnių aukotojų įnašų. Visi aukotojai giliai išgyvena buvusių partizanų tremtinių pasiaukojimą, ginant Lietuvos laisvę. Jie noriai aukoja pagal turimus išteklius, nors daugelis yra pensininkai. Suteikti daugiau žinių apie fondo veiklą esame išleidę tris „L.P.G.F. ryšininko" numerius. Jį pasiuntėm visiems aukotojams. Šio aplinkraščio išleidimui nebuvo panaudota fonde surinktų pinigų. Du aplinkraščius paruošė valdybos nariai, o trečią Los Angeles akademikai skautai ir Eug. Vilkas. Spausdinimą atliko geradaris, gyvenantis Los Angeles, Kalifornijoje.

Šio leidinėlio tikslas yra palaikyti ryšius su aukotojais ir kartu priminti, kad Lietuvos vyriausybė dar neaprūpina partizanų ir tremtinių. Daugelis dar nėra atgavę savo turėto turto, nes jį užėmę buvusieji partizanų budeliai, stribai, paklusnūs komunistams ir okupantui asmenys.

Didvyriškų kovų su okupantu priminimui yra susidaręs dainos vienetas, pasivadinęs „Girių aidas" iš buvusių partizanų ir tremtinių, kurie antrą kartą atvyksta į Ameriką su naujomis dainomis. „Girių aido" dainininkų atsikvietimas ir vežiojimas pareikalaus nemažai pinigų, bet tikimės, kad lietuviai mūsų neapvils ir savo apsilankymu padės išbristi iš susidariusių išlaidų.

Numatomi „Girių aido" koncertai šiais metais: spalio 4 d. Toronte, spalio 10 d. Lemonte, spalio 11 d. Lemonto lituanistinėje mokykloje, spalio 11 d. vakare Jaunimo centre. Kiek pailsėję Čikagoje, išvyksta į Clevelandą spalio 17 d., o spalio 18 d. bus Baltimorėje. Spalio 19 d. duos koncertą Lietuvos ambasadai, Washington, D.C. Spalio 21 d. išskrenda į St. Petersburgą, FL, o spalio 25 dieną atsidurs Los Angeles; spalio 31 d. koncertuos Denver, Colorado, o lapkričio 1 dieną bus Omahoje, Neb. Nors tai Vėlinių diena, bet jų griaudžios, kovos įkarštyje gimusios, dainos klausytojams primins partizanų kančias, mirtį, paaukotas dienas dėl tėvynės laisvės. Lapkričio 3 d. grįžta į Lietuvą.

Laikas bėga labai greitai, nepastebėtos ateis ir „Girių aido" koncertų dienos. Vietovės turėtų pradėti skelbti „Girių aido" atvykimą, kad sutrauktų didesnį lankytojų skaičių — tuomi padėsime Lietuvos partizanams, nes jų beliko vos keli šimtai.

Norintys daugiau sužinoti apie „Girių aido" koncertus, gali kreiptis į Mariją Remienę, 708-562-1448.

Ant. Paužuolis

Partizanų dainos vieneto „Girių aidas" dainininkai.

IGNALINOS ATOMINĖ ELEKTRINĖ JAUDINA VISUS

Ignalinoje esanti atominė elektrinė yra vienas iš didžiausių ir kartu svarbiausių objektų Lietuvoje apie kurią kalbama ne vien tik namuose, bet kurios reikalai dažnai diskutuojami ir užsienio valstybėse.

Neseniai (rugpjūčio mėn. 8 d.) „Draugo" dienraščio pirmame puslapyje buvo rašoma, kad Didž. Britanija skirs Lietuvai pusę milijono svarų (3.27 milijonus litų) atominės jėgainės Ignalinoje saugumui užtikrinti. Šiam reikalui lėšų yra paskyrusios ir kitos — daugiausia Skandinavijos, ir čia dažnai svečiuojasi užsienio valstybių delegatai bei ekspertai, kurie rado didelį dėmesį šiam Lietuvoje esančiam pramoniniam milžinui.

Apie šią elektrinę plačiai rašė neseniai pradėjęs eiti „Visagino laikraštis" 1998 m. liepos 29 d. numeryje, o taip pat ir „Kario žurnalas" (1998 m. rugpjūčio 13 d. laidoje).

Čia reikia pasakyti, kad Visaginas yra 1977 metais išdygusi miesto gyvenvietė, dabar turinti apie 30,000 gyventojų, pastatyta IAE darbuotojams. Ji pradžioje buvo vadinta Sniečkaus vardu, o nuo nepriklausomybės atstatymo dienų — Visaginu. Kadangi IAE statytojai, darbuotojai bei jų šeimos buvo rusai ar slavų kilmės žmonės, tai dauguma šio miesto gyventojai buvo nelietuviai ir tik dabar mieste išėjo aukščiau minėtas laikraštis lietuvių kalba.

„Visagino laikraštyje" spausdinama IAE Informacijos centro korespondentės Eugenijos Vitkienės paruoštas puslapis, pilnas retai sutinkamos informacijos apie šią elektrinę. Čia rašoma, kad 1998 m. sausio 1 dienos statistiniai duomenys rodė, kad įmonėje „Ignalinos atominė elektrinė" dirbo 5,126 darbininkai iš 37 tautų.

Iš to skaičiaus 63,4 proc. yra rusai, 10,81 proc.; baltarusiai, 7 proc.; ukrainiečiai, 6,38 proc.; lenkai. Lietuvių čia dirba 427, kas sudaro 8,33 proc. Kitų tautybių darbuotojai nesudaro didesnio procento. Kaip teigia autorė „nesutarimų dėl tautybės praktiškai nepasitaiko, nes, manau, kad tautiniai interesai nėra pats svarbiausias dalykas — IAE žmonės paprasčiausiai brangina darbą".

Šioje didžiulėje įmonėje, švenčiančiai 15 metų sukaktį, daugiausia darbuotojų (38,47 proc.) yra nuo 31 iki 40 metų. Nuo 41 iki 50 metų amžiaus sudaro 36,17 proc. Sulaukusių 60 metų ir vyresnių tėra vos 5,2 proc. Nuo 18 iki 20 metų amžiaus dirba tik 33 žmonės (taigi pusė procento).

Daugiausia žmonių — 1,556 — yra su aukštuoju išsilavinimu (30,36 proc.), 1,206 žmonės turi specialųjį vidurinį išsilavinimą (23,53 proc.); 1,012 darbuotojų yra baigę vidurinę ir profesines technikos mokyklas. Yra nemažai specialistų, baigusių kelias aukštąsias mokyklas.

„Atėjusį pas mus dirbti jauną specialistą auginame palaipsniui: iš pradžių jis dirba inžinieriumi, po to — vedančiuoju inžinieriumi ir t.t. Kad taptum stoties pamainos viršininku, reikia maždaug 13 kruopštaus praktinio darbo metų", — sako E. Vitkienė.

Kaip rašo „Kario" žurnalas straipsnyje „Kur plaka atominė širdis", IAE saugo 300 Vidaus reikalų ministerijos Pasienio policijos departamento vyrų, kurie prieš dvejus metus dar dėvėjo kariuomenės uniformą, nes priklausė Krašto apsaugos ministerijai.

Dabar šie policininkai kontroliuoja transporto ir žmonių judėjimą IAE bei sulaiko asmenis, be leidimo bandančius patekti į jėgainę, saugo šį strateginį objektą nuo galimų teroristinių užpuolimų, talkina užkardos darbuotojams, saugant pasienio ruožą.

Šią apsaugos rinktinę sudaro štabas, intendantinė tarnyba ir apsaugos bataljonas, aprūpintas lengvaisiais pėstininkų ginklais, stebėjimo įranga, lengvaisiais visureigiais „Land-Rover". Be to, bataljonas turi du šarvuočius BTR-60, skirtus objekto gynybai bei žmonių transportavimui galimos atominės avarijos atveju.

Rinktinės darbuotojai mokosi Švedijoje, Foršmarko AE. Taip pat į Visaginą atvyksta Vakarų instruktoriai. Užsienio šalių ekspertai gana teigiamai vertina Ignalinos AE apsaugos darbą.

Kaip rašyta, IAE dirba daugiau negu 5,000 žmonių, kurie kasdien į ją po keletą kartų įeina ir išeina. Kiekvienas kontroliniame praleidimo punkte dirbantis policininkas per pamainą turi patikrinti kelis tūkstančius žmonių ir tam reikia ypatingo atidumo.

Tuo įsitikino ir šių eilučių autorius, kelis kartus ėjęs pro šiuos tikrinimo punktus, o vėliau matęs, kokio didelio atsargumo imasi tie, kurie kontroliuoja patekimą prie paties atominio reaktoriaus.

Tačiau, reikia pasakyti, jog yra atvejų, kuomet elektrinės darbuotojai, kurie užima menkesnes pozicijas, į darbą ateina neblaivūs. Jie nedelsiant sulaikomi. „Ištraukusiųjų" tarpe būna pagalbiniai darbininkai: santechnikai, šaltkalviai, valytojos, bet ne tie žmonės, kurie tiesioginiai dirba prie valdymo pultų, atsakingi už elektrinės saugumą.

Trijų kilometrų spinduliu aplink elektrinę yra vadinamoji riboto patekimo zona. Čia kiekvienas žmogus turi turėti VRM išduotą dokumentą. Penkių kilometrų spinduliu aplink elektrinę yra uždrausti aviacijos skrydžiai. Tiesa, techninių galimybių užkirsti kelią galimam „Kamikadzės" skrydžiui beveik nėra ir tas dar vis kelia susirūpinimą.

Tačiau vienaip ar kitaip šnekant, Ignalinos atominė elektrinė dar ilgą laiką bus ne tik mūsų ir mūsų tautiečių Lietuvoje, bet ir daugelio užsienio valstybių gyventojų dėmesio centre. Apie šio moderniųjų laikų technikos milžino likimą ir saugumą kalbėsime dar ne vienus metus.

Edvardas Šulaitis

• Kas dreba dėl turto, tas negali juo mėgautis, vis stengiasi dar ką nors prie jo pridėti. O mąstymas, kaip jį pagausinti, užmiršta juo naudotis. Tvarko sąskaitas, trinasi turguje, varto kalendorių — ir ponas tampa ūkininku.

Seneca

Ignalinos atominės elektrinės inžinieriai prie jos valdymo pultų.
Nuotr. **V. Kapočiaus**

Lankantis Ignalinos atominėje elektrinėje, kieme matėme daug sėdinčių darbuotojų. Nuotr. **Viktoro Kapočiaus**

CLASSIFIED GUIDE
SKELBIMAI

ĮVAIRŪS

ELEKTROS ĮVEDIMAI – PATAISYMAI
Turiu Čikagos miesto leidimą.
Dirbu užmiesty. Dirbu greitai, garantuotai ir sąžiningai.
773-779-3313
KLAUDIJUS PUMPUTIS

AUTOMOBILIO, NAMŲ, SVEIKATOS, IR GYVYBĖS DRAUDIMAS.
Agentas Frank Zapolis ir Off. Mgr. Auksė S. Kane kalba lietuviškai.
FRANK ZAPOLIS
3208 1/2 West 95th Street
Tel. (708) 424-8654
(773) 581-8654

TAISOME
SKALBIMO MAŠINAS, ŠALDYTUVUS, ŠILDYMO SISTEMAS, VIRYKLAS, ORO VĖSINTUVUS.
H.DECKYS
TEL. 773-585-6624

Skambinantiems į Lietuvą ir kitas šalis $0.39 UŽ MINUTĘ!!! Pokalbiai iš visur ir bet kada, kur tik yra telefonas. Jokio specialaus prisijungimo, jokių sąskaitų, papildomų mokesčių. Taip nebūna!? **BŪNA!!!** **Telefono kortelės** $5, $10, $20 ir $50 vertės. Perkant korteles už $100 – viena ($10) **nemokamai!!! Teiraukitės tel. 773-395-3208, 773-230-0138.**

Ieškau 2 arba 3 kamb. buto į pietus nuo Pulaski Rd. arti maisto parduotuvių. **Tel. 773-434-2874.**

NEKILNOJAMO TURTO

GREIT PARDUODA
RE/MAX REALTORS
(773) 586-5959
(708) 425-7160
RIMAS L.STANKUS
• Greitas ir sąžiningas patarnavimas
• Nuosavybių įkainavimas veltui
• Perkame ir parduodame namus
• Pensininkams nuolaida

Realmart
Realty Group Inc.
6602 S. Pulaski Rd.
Chicago, IL 60629
BALYS BUDRAITIS
Broker Associate
Patarnauja įvairių nuosavybių pirkime bei pardavime, mieste ir priemiesčiuose.
Suinteresuoti skambinkite
BUDRAIČIUI
Bus. 773-585-6100 Pager 312-308-0307
Fax 773-585-3997

Ieškome protingo, tvarkingo vyro dirbti baldų krautuvėje, prižiūrėti tvarką, švarą, pakavimą ir dirbti kt. įvairius darbus. Turi turėti darbo leidimą ir suprasti angliškai. Skambinti **Anelei, tel. 312-850-0595.**

Reklamuokitės DRAUGE!

KNYGA – GERIAUSIA DOVANA. MALONU DOVANOTI, SMAGU GAUTI!

Kiekvieną ketvirtadienį Jums, "Draugo" 4 psl., spausdiname trumpą ištrauką iš mūsų knygų katalogo. Įsigykite!

	Autorius (v.pav.)	Pavadinimas	Kaina
1.	V.Bagdanavičius	Kultūrinės gelmės pasakose	$2.00
2.	M.Krupavičius	Kunigas Dievo ir žmonių tarnyboje	$1.00
3.	Antanas Paškus	Kunigo meilė	$9.00
4.	A.Greimas, S.Žukas	La Lithuanie Un des Pays Baltes	$2.00
5.	L.Zeikus	Laiptai į tolumas	$1.00
6.	G.Papini	Laiškai žmonėms (popiežiaus Celestino IV)	$2.00
7.	A.Šatas	Laisvė be tiesos – nelaisvė	$5.00
8.	J.Savasis	Laisvos atostogos	$3.00
9.	Karolis Milkovaitis	Ledinės kregždės	$5.00
10.	Petronėlė Orintaitė	Legendų liepsnos	$3.00

Knygas užsisakyti galite tel. 773-585-9500, faksu 773-585-8284 arba paštu. Mūsų adresas:
"Draugas" administracija, 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629.
Persiuntimo išlaidos vienai knygai – $3.95, kiekvienai papildomai pridėti $0.95.
Gyvenantiems IL valstijoje pridėti 8.75% "sales tax".
"Draugo" administracija

Mama pamiršo užprenumeruoti "Draugą"...

KRINTA KAINOS!
Į VILNIŲ
$375 + mokesčiai
Finnair linija

New York – Vilnius – New York

• bilietus reikia nupirkti iki **rugsėjo 30 d.;**
• išvykti ketvirtadieniais, grįžti trečiadieniais;
• skrydžių pradžia **spalio 29 d.;**
• paskutinė grįžimo data **kovo 31 d.;**
• kaina negalioja kalėdiniam laikotarpiui;
• bilieto nepanaudojus, pinigai negrąžinami.

VYTIS TRAVEL
40-24 – 235 St.
Douglaston NY 11363
Tel. 1-718-423-6161
1-800-778-9847

E-MAIL: VYTTOURS@EARTHLINK.NET
WEB SITE: WWW.VYTISTOURS.COM

JAV LB Ekonominių Reikalų Taryba
Informacijos skyrius

Vytenis Rasutis, 8211 W 90th St Hickory Hills, IL 60457

LIETUVOJE UŽFIKSUOTA DEFLIACIJA

Birželio mėnesį pirmą kartą po nepriklausomybės atkūrimo Lietuvoje užfiksuota defliacija. Statistikos departamento duomenimis, birželio mėnesį vartojimo prekių ir paslaugų kainos sumažėjo 0,5 proc. Infliacijos Lietuvoje nebuvo ir 1996 m. rugpjūtį.

Pasak Laisvosios rinkos instituto prezidentės, Lietuvos prezidento patarėjos Elenos Leontjevos, tai puikus įrodymas, kad rinkos mechanizmas sukasi, nepaisant to, kad į jį kaišiojami įvairūs pagaliai. Tokiais pagaliais „Lietuvos rytui" ji minėjo deklaruojamų muitinės prekių kainų nustatymą administraciniais būdais.

E. Leontjevos teigimu, kai kainos mažėja, vartotojai turi tik džiaugtis. Nors ekonomikos teorijoje rašoma, kad defliacija mažina nacionalines pajamas ir gamybos apimtis, ekonomistė sako, kad „makroekonominė teorija kartais užgožia sveiką protą". E. Leontjeva, patarinėjanti prezidentui V. Adamkui ekonomikos klausimais, mano, kad kainų indekso kritimas įrodo, jog Lietuva artėja prie tų išsivysčiusių kraštų, kuriuose metų infliacija siekia tik kelis procentus.

PRIVATUS TELEKOMAS NUOLAIDŲ NEŽARSTYS

Pardavus kontrolinį „Lietuvos telekomo" akcijų paketą Švedijos „Telia" ir Suomijos „Sonera" bendrovėms, vartotojai laukia, kaip naujieji telekomo savininkai laikysis Lietuvos vyriausybės pažadų nedidinti paslaugų kainų. „Lietuvos rytas" pastebi, kad jau dabar aišku, jog nemokami pokalbiai ateityje gali būti panaikinti, o visi pokalbiai nuolat brangs.

Susisiekimo ministras Algis Žvaliauskas pasirašė įvairius priedus prie licencijos užsiimti telekomunikacijų veikla. Viename šių priedų įrašyta vadinamoji „kainų kepurės" formulė, kuri buvo derinama su naujaisiais telekomo savininkais. Tačiau šią formulę valdžios pareigūnai laiko paslaptyje.

„Lietuvos rytui" pavyko sužinoti, jog „kainų kepurė" galios iki 2003 metų, tačiau po 2000 metų vyriausybės ir telekomo tarpusavio susitarimu ją bus galima koreguoti. Pasak jau buvusio „Lietuvos telekomo" generalinio direktoriaus, dabar jam skirtos tik gen. direktoriaus pavaduotojo pareigos, Gintauto Pangonio, šiemet pagrindinių paslaugų įkainiai nebus keičiami. Vėliau, „Lietuvos ryto" žiniomis, „Lietuvos telekomui" kasmet leidžiama didinti bendrą tarifų lygį 10 proc., neskaičiuojant infliacijos.

„Telia" prezidentas Larsas Bergas neslepia, jog mažinant tarptautinių pokalbių kainas Lietuvoje neišvengiamai turės brangti vietiniai pokalbiai.

AR PRIKELS DRUSKININKŲ KURORTĄ?

Liepos pradžioje Lietuvos verslininkai, valdininkai ir Druskininkų savivaldybės atstovai buvo susirinkę į Druskininkus spręsti kurorto likimo.

Pasak Druskininkų miesto Smulkaus ir vidutinio verslo sąjungos prezidento Vytauto Lučinsko, Druskininkų ekonominė padėtis yra nepavydėtina. Mieste dirba vien paslaugas teikiančios įmonės. Nedarbas Druskininkuose vienas didžiausių Lietuvoje. Šiuo metu Druskininkuose gyvena per 22,000 žmonių. Net 14,5 proc. jų yra bedarbiai. Realiai jų gali būti 2-3 kartus daugiau, nei įregistruota darbo biržoje.

Kaip rašo „Respublika", V. Lučinskas mano, jog vieninteliė išeitis — plėsti Druskininkuose smulkųjį ir vidutinį verslą sanatorinio gydymo ir paslaugų srityje. Dabar sanatorijos dirba nuostolingai, ir be valstybės bei verslininkų paramos Druskininkai pasmerkti merdėti.

Druskininkuose kasmet gydosi apie 60,000 žmonių. Sanatorijose dirba per 10 proc. visų druskininkiečių, tačiau jei nebus sprendžiamos bendros Druskininkų problemos, į sanatorijas atvykstančiųjų gali sumažėti. Kurortui būtinos investicijos. Lėšų reikia prižiūrėti pastatus ne sezono metu, reikia naujos medicinos įrangos.

Druskininkais domisi užsieniečiai — Lenkijos, Rusijos ir Izraelio gyventojai. Jie sudaro apie 40 proc. visų kurorto svečių.

Verslininkų nuomone, reikia nedelsiant spręsti vizų išdavimo reikalus, kurie trukdo plėtoti turizmą, o „mašalų siautėjimą" spręsti valstybiniu lygiu. Šiemet dėl didžiulio mašalų antplūdžio iki Joninių Druskininkai buvo praktiškai apmirę.

Ryšių ir paslaugų bendrovės „Omnitel" būstinės pastatas Vilniuje. Nuotr. **Eltos**

SUOMIAI PATENKINTI INVESTICIJOMIS

Birželio pabaigoje bendroji Lietuvos ir Suomijos valgomųjų ledų gamybos įmonė „Ingman Vega" Mažeikiuose paminėjo 5 metų veiklos sukaktį. „Ingman Vega" yra vienintelė vienos iš moderniausių Europoje ledų gamybos bendrovių „Ingman Foods" gamybos įmonė, įsteigta užsienyje. Šios bendrovės savininkas Karlas Gustavas Ingmanas mano, kad prieš 5 metus į Mažeikių įmonę investuodami beveik 10 mln. litų, jie labai rizikavo, nes sunku buvo apskaičiuoti, ar investicijos iš viso atsipirks.

Tačiau dabar „Ingman Vega", kuriai vadovauja 33 metų generalinis direktorius Virgilijus Radvilas, užima ketvirtadalį Lietuvos ledų rinkos. Šiuo metu Mažeikių įmonė gamina 39 pavadinimų valgomuosius ledus. Joje dirba 180 žmonių.

Įmonės veiklos penkmečio proga įkurtuves šventė ir naujame pastate įsikūrusi įmonės administracija. „Ingman Vega" Mažeikių centre rekonstravo kavinę, kurioje bus galima greitai pavalgyti. Tad Mažeikiai sulaukia naujų investicijų iš Suomijos.

GYVENTOJAI NEPATENKINTI UOSTO PLĖTRA

Sumanymas plėtoti Klaipėdos valstybinį jūrų uostą šiaurės link sujaudino Melnragės gyventojus, kurie baiminasi, kad šalia uosto įsikūrusi kurortinė gyvenvietė neteks reikšmės. Melnragės gyventojai nusprendė sudaryti žmonių grupę, kuri gintų jų interesus, rašo „Lietuvos rytas".

Susisiekimo ministerijai apsisprendus plėtoti uostą šiaurės link svarstoma galimybė ties Melnrage įrengti naują 15-18 metrų gylio akvatoriją, į kurią galėtų įplaukti okeaniniai 100,000 tonų talpos laivai. Tokia jūrų uosto plėtros perspektyva nevilioja Melnragės gyventojų. Užpylus paplūdimius, jų gyvenvietė taptų nepatraukli poilsiautojams. Dėl to nukentėtų keli šimtai vasarą namus ir butus poilsiautojams nuomojančių šeimų. Vietiniai žvejai bijo, kad žlugs jų verslas, nes žuvys pasitrauktų iš nerštaviečių.

Klaipėdos valstybinio jūrų uosto direkcijos vadovo Valentino Greičiūno nuomone, uostui plėstis šiaurės link yra kur kas pigiau negu rekonstruoti apleistą Šventosios uostą. Ar Melnragės pakrantė tinka uostui, kuris per metus papildomai priimtų apie 20 mln. tonų krovinių, turės pasakyti projektuotojai. Šiai idėjai įgyvendinti prireiktų 1,2 milijardų litų. Šventosios uosto rekonstrukcija preliminariai vertinama 4 milijardais litų.

Klaipėdos meras Eugenijus Gentvilas mano, kad sprendimas plėsti jūrų uostą šiaurės link gali sumažinti pajūryje esančių pastatų ir žemės sklypų kainas... „Jei ne Melnragės kurortas", ramia sąžine agituočiau už šiaurinį uosto plėtros variantą, — sakė meras ir pridūrė, kad jam tenka laviruoti, derinant uosto ir kurortinės gyvenvietės interesus.

TURTO DEKLARUOTI NEREIKĖS

Kaip jau pranešta, Seimas atsisakė visuotinio turto deklaravimo. Viena priežasčių — Lietuvai būtų per brangu išlaikyti deklaracijomis užsiimančių valdininkų būrį.

Lina Pečeliūnienė „Lietuvos aido" redakcijos skiltyje abejoja prieš visuotinį turto ir pajamų deklaravimą pateiktais argumentais. Populistiniu ji vadina ir Seimo Biudžeto ir finansų komiteto pirmininkės Elvyros Kunevičienės argumentą, kad atsisakius visuotinio pajamų deklaravimo lengviau atsikvėps senukai, kurių vienintelis pajamų šaltinis yra senatvės pensija.

Kita vertus, jau porą metų savo turtą ir pajamas deklaruoja pareigūnai, jų šeimos nariai, įmonių vadovai. Ir kas iš to? Pasak L. Pečeliūnienės, į tas deklaracijas surašomos tik legaliai gautos pajamos ir savo vardu įsigytas turtas. „Deklaracijas, nors į parodą dėk — visi reikšmingieji valstybės asmenys tokie švaručiai atrodo".

Toliau L. Pečeliūnienė rašo: „Štai čia ir reikėtų prisiminti E. Kunevičienės taip ginamus senukus ir senutes. O dar ir pusbrolius, pusseseres. Tolimiausius gimines, arba tik šiaip pažįstamus, draugus. Juk ne paslaptis, kad įmanoma turėti turtą ne savo vardu arba nelegaliai gautas pajamas kaupti kito asmens sąskaitoje.

Ne paslaptis, kad Lietuvoje tebeklesti šešėlinė ekonomika. Pats premjeras G. Vagnorius nesurinktų akcizo mokesčių priežastimi nurodė padidėjusią kontrabandą. O kieno kišenėse ir sąskaitose sukasi už kontrabandą gauti pinigai? Niekas negalės atsakyti į šį klausimą, kol nebus visuotinio pajamų deklaravimo. Finansų ministras A. Šemeta irgi nepaaiškino, kokiu būdu šešėlinę ekonomiką jis pavers legaliu verslu ir surinks visus mokesčius. Įsitikinom, kad 'žiaurios akcijos' mažai padėjo arba net padarė meškos paslaugą — sunaikino bandančius legaliai dirbti silpnuosius prekeivius ar verslininkus.

Ar nebus taip, kad tarsi sutaupydami centus, reikalingus deklaracijoms registruoti, kompiuterizuoti ir tikrinti, iš tikrųjų kasmet prarasime šimtus milijonų, maitinančių nusikalstamas grupuotes?

Be visuotinio pajamų deklaravimo nereikalingos ir tos gražutės valdininkų deklaracijos. Tai nepadės kovoti su korupcija. Tai tik kovos imitacija", — baigia straipsnį Lina Pečeliūnienė.

Rima Jakutytė

---

* **Lietuvos paukštynuose yra susikaupę** apie 2,000 tonų produkcijos, todėl įšaldyta 13-15 mln. litų apyvartinių lėšų. Pasak paukštininkystės asociacijos prezidento, Lietuvoje pagaminta paukštiena sudaro tik apie 30 proc. visos parduodamos paukštienos. Jo teigimu, paukštienos gamybą galima būtų nesunkiai padidinti dvigubai, tačiau tam trukdo gana ribotos vidaus rinkos galimybės ir įvežami nemaži kiekiai kontrabandinės vištienos. (Elta)

• Sliekui krienuose visas pasaulis — krienuose.

Žydų priežodis

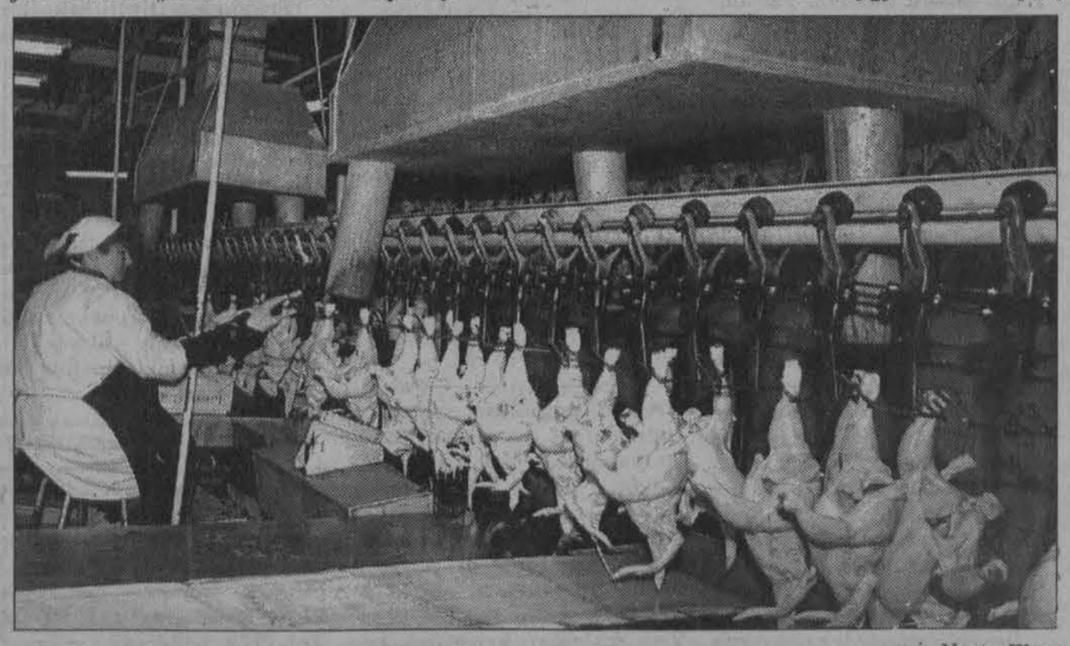

Akcinėje bendrovėje „Vilniaus paukštynas". Nuotr. **Eltos**

A.†A.
GENOVAITEI DOMEIKAITEI ŠUKIENEI

mirus, jos vyrui dr. KAZIUI, šeimai ir kitiems giminėms nuoširdi užuojauta.

Justinas Dėdinas

• Mes negalime žmonių perdirbti. Mūsų darbas yra save pagerinti ir kitus padaryti laimingais — to darbo mums užteks su kaupu.

Joseph Newton

• Kartais mes linkę priskirti tuos, kurie yra pusantro karto protingi, puspročiai, todėl, kad suvokiame tik trečdalį jų proto.

H.D. Thoreau

KETURIOLIKOS METŲ MIRTIES SUKAKTIS

A.†A.
JUOZAS GIBAITIS

Jau suėjo keturiolika metų, kai negailestinga mirtis atskyrė iš mūsų tarpo mylimą Tėvą, kurio netekome 1984 m. rugsėjo 3 d.

Nors laikas bėga, bet mes jo niekada negalėsime užmiršti. Lai gailestingas Dievas suteikia jam amžiną ramybę.

Maloniai kviečiame gimines, draugus ir pažįstamus prisiminti velionį Juozą savo maldose.

Nuliūdęs **sūnus.**

A.†A.
GENOVAITEI ŠUKIENEI

mirus, jos vyrą dr. KAZĮ, sūnų RAIMUNDĄ, dukteris IRENĄ ir DONĄ, seserį JANINĄ ŠALNIENĘ giliai užjaučiame ir kartu liūdime.

Nijolė ir krikšto duktė Teresa

A.†A.
GENOVAITEI DOMEIKAITEI ŠUKIENEI

mirus, gilią užuojautą reiškiame jos vyrui dr. KAZIUI ŠUKIUI, sūnui RAIMUNDUI su šeima, dukterims IRENAI, DONAI su šeimomis ir seseriai JANINAI ŠALNIENEI su šeima.

Alė ir Antanas Razmai
Asta ir Antanas G.Razmai
Kristina ir Petras E.Razmai

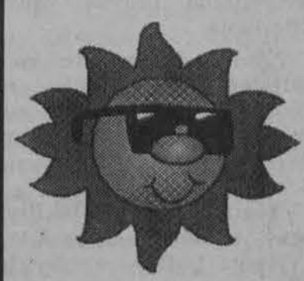

Ieškote našaus SERTIFIKATO?

Pasiteiraukite pas mus. Siūlome specialų šios vasaros sertifikatą!

5.65% APY*

Terminuotas indėlis 12 mėnesių

Kreipkitės į mus,
tel. **1-773-MIDLAND**
(643-5263)
Patarnaujame, kaip bankas turi patarnauti

midland federal
Savings and Loan Association

8929 S. Harlem Ave., Bridgeview 60455 • (708) 598-9400
4040 S. Archer Ave., Chicago 60632 • (773) 254-4470
2657 W. 69th St., Chicago 60629 • (773) 925-7400
www.midlandfederal.com

FDIC Insured

EQUAL HOUSING LENDER

*APY (Annual Percentage Yield) for this 12 month CD is compounded daily and paid monthly. Penalty for early withdrawal. Rate subject to change without notice.

ČIKAGOJE IR APYLINKĖSE

Kun. Antanas L. Markus paruošė naują maldaknygę Šiluvos Marijos garbei! Atšvęsti šios maldaknygės išleidimą, visi kviečiami į Šiluvos Marijos pagerbimą — Šiluvos Marijos statulos vainikavimą. Ta proga pirmą kartą bus naudojama šita maldaknygė. Šios pamaldos įvyks šių metų rugsėjo 8 d., 7:30 v.v., Most Holy Redeemer bažnyčioje (kampas 96-tos ir Lawndale gatvių) Evergreen Parke. Pagerbsime Švenčiausiąją Mergelę Mariją jos gimimo dienos proga ir atšvęsime Šiluvos Marijos šventę.

Jaunųjų ateitininkų Daumanto-Dielininkaičio kuopos narių registracija bus vykdoma šeštadienį, rugsėjo 12 d., nuo 9 iki 11 val. r. PLC, Lemonte, žemutinėje salėje ir sekmadienį, rugsėjo 13 d. nuo 10 iki 11 val. r. Ateitininkų namuose, Lemonte. Kviečiami ir nauji nariai nuo vaikų darželio iki 8 skyriaus. Informaciją teikia kuopos globėjos — Rasa Narutytė-Kasniūnienė, tel. 708-403-4988 ir Dainė Narutytė-Quinn, tel. 708-349-7403.

Maironio vardo lit. mokykla, veikianti Pasaulio lietuvių centre, Lemonte, mokslo metus pradeda rugsėjo 12 d., 10 val. r. Registracija dar neužsiregistravusiems bus nuo 9 val. r. Mokyklos adresas: 14911 127th Str., Lemont, direktorės Eglės Novak tel. 630-257-2897.

LIETUVIŲ FONDO GOLFO DIENA

Lietuvių fondas sekmadienį, rugsėjo 27 d., rengia, kaip ir pereitais metais, golfo dieną. Žaidynės vyks Lieponių Old Oak golfo laukuose 143rd ir Parker Road, Orland parke. Žaidynių pradžia 10:30 v.r., o vakarienės 5 v.v. Į vakarienę yra kviečiami ir svečiai.

Naujai į Lietuvių fondą įstoję ar 100 dol. įnešę nariai, žaidynėse dalyvaus be atskiro mokesčio. Vakarienės metu golfininkams už įvairius pasiekimus bus įteiktos dovanos. Dėl registracijos ar platesnės informacijos, prašoma skambinti į Lietuvių fondo raštinę darbo dienomis tel.: 630-257-1616.

Lietuvių fondas kviečia visus golfininkus ir golfininkes įsijungti į smagų golfavimo turnyrą, o svečius atvykti pasigėrėti rudenėjančia gamta, gardžiai pavakarieniauti ir pabendrauti su golfininkais.

J.K.

Šeštadieninis „Draugo" priedas po vasaros atostogų bus pradėtas leisti šeštadienį, rugsėjo 12 d. ir išeis reguliariai — kas šeštadienį — kaip ir anksčiau. Medžiagą prašome siųsti „Draugo" redakcijos vardu. Primename, kad buvusioji priedo redaktorė Aušrelė Liulevičienė iš redakcijos pasitraukė prieš atostogas, tad jos vardu prašome laiškų nesiųsti.

Manigirdo Motekaičio pianino muzikos vakaras sekmadienį, rugsėjo 6 d., 8 v.v. vyks Ateitininkų studijų dienose, Dainavoje, MI. Visi kviečiami besibaigiančios vasaros vakarą praleisti klausantis talentingo pianisto koncerto. Ypač puiki proga Detroito ir Dainavos apylinkėse gyvenantiems geros muzikos mėgėjams. Po koncerto — linksmavakaris ir vaišės „Baltojo avino" svetainėje.

Don Varnas Amerikos karių veteranų posto Nr. 986 ir pagalbinio moterų vieneto naujų valdybos narių įvesdinimas š.m. rugsėjo 13 d. vyks „Seklyčios" patalpose, 2711 W. 71 St., Čikagoje.

Don Varnas posto 1998 m. valdybą sudaro: komendantas Vitas Paškauskas, 1-mas vicekomendantas John McKevitt, 2-ras vicekomendantas James Radcliff, adjutantas ir kapelionas Edward Pocius, iždininkas Joseph Stanaitis. Kiti valdybos nariai: John Yerkes, Adam Anderson ir Bruno Mikėnas. Įvesdinimą praves Byron Ellis ir Norman Bednowicz.

Moterų vieneto valdyba: pirmininkė Anelė Pocius, 1-ma vicepirm. Kathryn McKevitt, 2-ra vicepirm. Angeline Paliokaitis, sekretorė Frances Urnazus, iždininkė Valerija Stanaitis, istorikė Dorothy Dubinski, kapelionė Stephany Kasputis, maršalka Frances Urnazus, vėliavininkės Rita Radcliff ir Dorothy Dubinski. Įvesdinimą praves Valerija Stanaitis.

„Židinio" pamaldos su šv. Mišiomis bus šeštadienį, rugsėjo 5 d., 4 val. p.p., jėzuitų koplyčioje, Čikagoje. Visi nuoširdžiai kviečiami dalyvauti.

Tautos šventės iškilmingas minėjimas, ruošiamas Vytauto Didžiojo šaulių rinktinės, vyks sekmadienį, rugsėjo 6 d. Šaulių namuose, Čikagoje. Visi kviečiami kartu su šauliais švęsti šią svarbią lietuviams šventę.

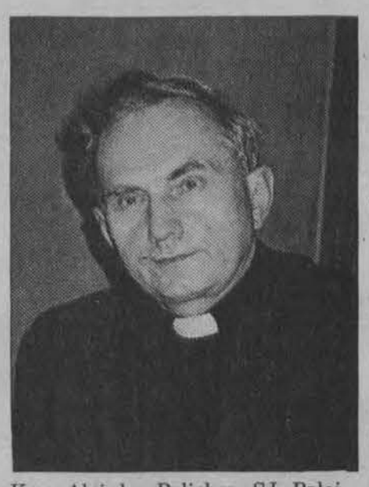

Kun. Algirdas Paliokas, SJ, Palaimintojo Jurgio Matulaičio misijos Lemonte kapelionas.

ARTĖJA KUN. ALGIRDO PALIOKO JUBILIEJUS

Kun. Algirdo Palioko, SJ, Palaimintojo Jurgio Matulaičio misijos Lemonte kapeliono, 25-rių metų kunigystės jubiliejus bus iškilmingai paminėtas spalio 11 d., sekmadienį. Minėjimą rengia misijos taryba. Iškilmės prasidės vienuoliktos valandos šv. Mišiomis Pal. Jurgio Matulaičio misijos bažnyčioje. Mišias koncelebruos jubiliatas su kitais dvasininkais. Mišių metu giedos misijos choras, vadovaujamas Birutės Mockienės..

Tuoj po pamaldų misijos nariai ir svečiai rinksis į didžiąją Pasaulio lietuvių centro salę pietums. Bus taip pat akademinė ir meninė dalis. Trumpą apibūdinimo žodį apie jubiliatą tars Juozas Baužys, keletą progai pritaikytų poezijos posmų padeklamuos Kęstutis Daugirdas, fleitos garsais šventiškai visus nuteiks Rima Polikaitytė, o solo dainomis — solistė Praurimė Ragienė. Programai vadovaus Nijolė Maskaliūnienė.

Misijos nariai ir svečiai, norintys dalyvauti minėjimo pietuose, prašomi registruotis iš anksto pas Oną Abromaitienę telefonu 630-257-6675.

Kor.

K. ir J. Norvilai, Brooklyn, NY, a.a. Valentino Račiūno atminimui paremė „Draugą" 100 dol. auka. Širdingai dėkojame.

Leonidas Donskis Santaros-šviesos suvažiavime rugsėjo 10-13 d. Lemonte kalbės apie „Vytauto Kavolio palyginamųjų civilizacijų teoriją".

Šv. Mišios vaikams Palaiminto Jurgio Matulaičio misijoje bus aukojamos sekmadienį, rugsėjo 13 d., 9 val. r. Visos šeimos su vaikais kviečiamos dalyvauti, prašant Dievą laiminti juos naujuose mokslo ir organizacinės veiklos metuose.

DAR APIE „SEKLYČIOS" POPIETĘ

Penktadienio „Drauge" (08.12) buvo trumpa žinutė apie trečiadienį įvykusią „Seklyčioje" Krikščionių demokratų rėmėjų sambūrio popietę. Įdomu, bet per mažai. Kalbėtojų nuomonės vertos platesnio dėmesio, nepaisant, kad salė buvo pilnutėlė. Popietę atidarė Onutė Lukienė ir programai pravesti pakvietė Mariją Remienę. Ji pareiškė, kad mes čia pasigendam aiškesnio vaizdo apie šių dienų Lietuvos religinę būklę. Yra trys, ką tik grįžę iš Lietuvos, žinomi asmenys, kurie galėtų mums šiuo klausimu savo įspūdžius papasakoti. Visiems plojant, pirmu kalbėtoju pakvietė žinomą žurnalistą, visuomenininką Juozą Končių. Štai jo pranešimas:

„Norėjau susipažinti kiek su Lietuvos spauda, nes girdėjau, kad ji yra varžoma, cenzūruojama. Trys didžiausi Vilniaus dienraščiai — 'Lietuvos rytas', 'Respublika' ir 'Lietuvos aidas' atrodo gana įspūdingai. Stambiausias ir didžiausio tiražo (69,000) yra 'Lietuvos rytas'. Jokio suvaržymo ar cenzūros nepastebėjau, bet beveik pasigedau. Pastebėjau keistą rašymo būdą. Ką nors užsimena ir, nebaigę aiškinti, palieka skaitytojui spėlioti, kaip iš tikrųjų yra. Pvz., 'Kun. Mikutavičius bendravo su daugeliu žmonių, jų tarpe ir su Valdu Adamkum'. Čia pat įdėta maža nuotrauka su besišypsančiu, aiškiai matomu Mikutavičium ir šalia blankiu, lyg nusigandusiu Valdu Adamkum. Galvok, ką nori. Arba: 'Šaukiama, kad KGbistai Lietuvoje užima aukštas vietas'. (Kas ir kokias). Arba klausimas dėl dvigubų pensijų — Lietuvos ir Rusijos, ir čia pat klausiama: o kodėl galima Lietuvos ir Amerikos? (Ar gauna ir kas?) Vis mįslė. Tačiau 'paslaugų' skyriuje mįslių nėra. Pvz.: 'Šaltas šampanas ir simpatiška mergina laukia jūsų savo jaukiame bute'. Arba: 'Simpatiškos merginos daro masažą savo namuose'. Ir t.t. Juk jei būtų varžymas ir cenzūra, tai tų 'paslaugų' tikrai nebūtų. Atrodo, lyg piktnaudžiavimas spaudos laisve.

Antras plačiai skaitomas laikraštis — 'Respublika'. Turiu prisipažinti, kad buvau apie jį nekokios nuomonės, bet turiu ją pakeisti. Susidariau visai rimtą įspūdį. O, be to, girdėjau, kad jau spausdinamas ir spalvomis. Jo tiražas 39,000. Vertas.

Trečias laikraštis tai 'Lietuvos aidas'. Dešiniųjų laikraštis. Rimtas. Straipsniai aiškūs ir išsamūs. Kas gali, verta prenumeruoti. Jo tiražas 19,000. Dar yra vienas keistas laikraštis 'Akistata'. Menkai atrodo, bet jo spausdinama net 100,000. Vyrauja bjauriausios sensacijos. Plėšimai, vagystės ir bjauriausi nusikaltimai, kurie, nežinia kuo baigiasi. Koks to laikraštuko tikslas? Pasipinigauti? Galėtų jo ir nebūti. Jis tik žemina tautą. O kovoti su nusikaltimais turi policija, žmonių padedama. Kitas rimtas, bet mažai skaitomas laikraštis yra 'Apžvalga'. Išeina tik kartą į mėnesį. Na, ir pagaliau — 'XXI amžius'. Jis lyg ir norėtų užimti vietą buvusio populiaraus laikraščio 'XX amžius', bet, deja, jis atstovauja tik kunigijai ir bažnyčiai, skirdamas tam net 75 nuošimčių turinio, o visuomeninių reikalų beveik nemini. Tai buvusio režimo įtaka. Manau, kad kunigija turėtų daugiau eiti į žmones ir į jaunimą, nes bažnyčios apytuštės. Kitokios spaudos neturėjau progos artimiau panagrinėti".

Ir už tiek smarkiai paplojome.

Kitas kalbėtojas buvo visiems žinomas ekonomistas ir visuomenininkas Jonas Pabedinskas. Kalbėjo apie Lietuvos politinę panoramą. Jo manymu, ji yra labai įvairi. Partijų ir partijėlių yra daug, bet jos ne tiek politinės, kiek asmeninės. Nėra stiprios politinės partijos ir todėl žmonės savo problemas sprendžia ne partijose, kaip tai daroma Vakaruose, bet savo grupėse, išeidami į gatves demonstruoti, blokuoti kelius, reikalauti. Toliau jis paskaitė ištrauką iš savo straipsnio, skaityto pernai Druskininkuose. Šios mintys tinka ir dabar.

„Turėtume atsisakyti 'slapikavimo', nepasitikėjimo vieni kitais, įtarinėjimo. Orientuokimės ne į Rytus, bet į Vakarus. Tas daugiau tinka jaunuomenei, nes ateitis jiems priklauso. O mes padėkime jiems per savo organizacijas kaip, pvz., dabar steigiamą Krikščionių demokratų rėmėjų sambūrį".

Paskutinis kalbėtojas buvo dr. Petras Kisielius. Visi jį gerai žinome, kaip gabų gydytoją ir nuoširdų, gilų patriotą, visuomenininką. Jis Lietuvoje lankėsi daug kartų, o šiemet stebėjo ir darbavosi su jaunimu Berčiūnų ir kitose jaunimo stovyklose. Jo nuomone, yra dvi pagrindinės jaunimo rūšys: organizuotas ir neorganizuotas jaunimas. Neorganizuoto yra daug daugiau ir jis yra baisiame stovyje. Paskendęs rūkyme, gėrime, narkotikuose, paleistuvavime ir ligose. Daug jo nelanko mokyklas — beraščiai. Norint juos gelbėti, reikia įtempti visas politines, visuomenines ir bažnytines jėgas. Šeimų jie daugiasia neturi, nes arba suirusios, arba prasigėrusios, arba mirusios. Vesti juos iš sąvartynų ir valkatų gaujų į mokyklas ir organizacijas reikia visomis jėgomis, nes ne tik jie žūsta, bet per juos plinta užkrečiamos ligos — lytinės, tuberkuliozė ir kitos. Juos gelbėti padeda ir kita jaunimo rūšis, tai organizuotas jaunimas. Dar jų yra mažai, bet jie sparčiai auga. Mokyklose, organizacijose ir stovyklose jie yra veiklūs ir sumanūs. Ypač sėkmingos jaunimo stovyklos Vilniaus krašte. Šalčininkų rajone „atviros" stovyklos sutraukia vietinio jaunimo, kuris po to noriau mokosi ir lietuvių kalbos. Čia skautai ir ateitininkai turi plačią dirvą. Stovyklas aplanko meno ansambliai, solistai ir paskaitininkai. Atsirado įdomi naujovė — „keliaujančios jaunimo stovyklos". Jos yra ypač sėkmingos, nes aplanko daug vietų. Tačiau joms reikia daug lėšų, kurių, deja, labai trūksta. Čia įeina ir mūsų rolė. Mes išvengėm sunaikinimo Sibire ir kalėjimuose, bet išnešėm ir pareigą gelbėti Lietuvą. Tai mūsų tautinė ir sąžinės pareiga. Jau ir padedame daug, ypač giminėms, bet klauskime savo sąžinės, ar jau viską padarėm? Labiausiai krikščionybės ir jaunimo gelbėjimo srityje. Pavienė iniciatyva yra vertinga, bet organizuota veiksmingesnė. Dabar organizuojamas Krikščionių demokratų rėmėjų sambūris. Jo pirmininkas visiems žinomas solistas Jonas Vaznelis, o nariai — tėvynę mylintys patriotai. Jie ruošia įdomų susirinkimą rugsėjo mėnesio 6 dieną, Lemonte, po šv. Mišių, Ateitininkų namuose. Prašome visus dalyvauti. Juk tik vienybėje galybė.

Dr. Petras Kisielius šį pranešimą užbaigė žodžiais: „Sunkiai Lietuva keliasi, bet keliasi ir prisikels sveika".

Ilgai plojome ir lyg pajutome seną lemtingą posakį: „Redde quod debis" (grąžink ką skolingas). Po to buvo pietūs ir pabendravimas.

Jonas Žebrauskas

Du golfo mėgėjai pernykštėje Lietuvių fondo golfo išvykoje — Onutė Antanaitienė ir Povilas Kilius.

LIETUVOS ISTORIOGRAFIJA JAU „PLAČIAUSIUOSE VANDENYSE"

Lietuvos istoriografijos tikroji raida yra pirmą kartą apžvelgta pasaulinės reikšmės dvitomyje veikale, „A Global Encyclopedia of Historical Writing", kuris ką tik buvo išleistas Garfield Publishing, Inc., leidyklos New Yorke ir Londone. Ši enciklopedija (kainuojanti 175 dol.) bus prieinama daugeliui didžiosiose bibliotekose.

Enciklopedijos vyr. redaktoriaus prof. D. R. Woolf pakviesti, straipsnį apie Lietuvos istorinius darbus ir jų lietuvius bei kitataučius autorius parašė Jonas Dainauskas ir prof. dr. Jonas Račkauskas. Beveik trijų puslapių straipsnis apibūdina lituanistinius istorinius rašinius ir jų rašytojus nuo ankstyviausių laikų, pradedant 1420 m., iki dabarties. Straipsnis mirgėte mirga įvairiakalbių knygų pavadinimais. Komentuojami daugiau nei šimto autorių darbai.

Pirmuoju tikru Lietuvos istoriku Dainauskas ir Račkauskas laiko Augustiną Rotundus arba Mielecki, kurio „Chronica sive historia Lithuaniae" pasirodė 1569 m. To paties autoriaus „Epitome principum Lithuaniae" sekė 1576 m. Svarbiųjų istorijų apžvalga užbaigiama prof. William Urban parašytomis ir Lituanistikos tyrimo ir studijų centro Čikagoje išleistomis „Baltic Crusade" ir „Samogitian Crusade". Straipsnis baigiamas sovietų okupacijos laikotarpiu išleistų istorinių šaltinių rinkinių apžvalga.

Ši didžiulė istoriografijos enciklopedija papildoma naujais duomenimis tik kas 10 metų. Šio dešimtmečio laida pažymi pirmąjį Lietuvos pasirodymą jos puslapiuose atskiru straipsniu. Pagarba ir padėka jo autoriams, LTSC tarybos sekretoriui Jonui Dainauskui, kurį daugelis su pagrindu vadina „vaikščiojančia Lietuvos istorijos enciklopedija", ir LTSC valdybos pirmininkui prof. dr. Jonui Račkauskui, buv. „Tautos praeities" viceredaktoriui bei keliolikos lituanistinių leidinių autoriui. **(arza)**

ALTo gegužinė rengiama rugsėjo 7 d., pirmadienį (Darbo dienoje) A. ir A. Grinių sodyboje, 15904 W. 143rd Street, Lockport, IL. Važiuojama savomis mašinomis. Kas galėtų kokį asmenį nuvežti, prašome skambinti tel.: 773-434-4646 arba 773-434-3713. Visi maloniai kviečiami paremti ALTo gegužinę.

PLB LITUANISTIKOS KATEDROJE

PLB Lituanistikos katedroje jau prasidėjo mokslo metai. Šį rudens semestrą katedros vedėja prof. Violeta Kelertienė dėsto du seminarus: „Lūžis iš modernizmo į postmodernizmą lietuvių prozoje" bei „Išeivijos kūryba". Prof. Giedrius Subačius skaito „Lietuvos kultūros", „Lietuvių kalbos istorijos" kursus, taip pat kartu su asistente Jurgita Baltrušaityte dėsto praktinę lietuvių kalbą.

Neseniai stažuotis į PLB Lituanistikos katedrą atvykęs garsus baltistas iš Italijos, Pisa universiteto Baltistikos katedros vedėjas prof. Pietro U. Dini Illinojaus universitete Čikagoje skaitys paskaitą „The Linguistic Disputes of Vilnius Humanists about Latin, Lithuanian and Ruthenian". Paskaita vyks Stevenson Hall, rugsėjo 14 dieną, pirmadienį, 1 val. dienos. Tuos, kurie norėtų daugiau informacijos, kviečiame teirautis universitete telefonu: (312) 996-4412.

Lemonte, PLC, atidaroma Meno mokyklėlė vaikams ir jaunimui. Veiks šie skyriai: dainavimo, dailės, choreografijos (baletas arba klasikinis šokis, tautinio šokio pagrindai, pramoginiai šokiai); gitaros, kanklių ir akordeono. Priimami vaikai nuo 3,5 iki 18 m. ir vyresni. Registracija ir platesnė informacija sekmadieniais Lemonte PLC (08/30 ir 09/06) 11:30 val. r. - 12:30 val. p.p. Pirmasis susirinkimas kviečiamas ketvirtadienį (rugsėjo 10 d.) PLC didžiojoje salėje 6:30 v.v. Susitiksime su mokytojais ir mokiniais. Pamokėlių pradžia — rugsėjo 17 d., vieną kartą savaitėje, ketvirtadieniais, 6:30 v.v.

Daumanto-Dielininkaičio jaunųjų ateitininkų kuopa naujuosius veiklos metus pradės sekmadienį, rugsėjo 13 d. Visi kuopos nariai kviečiami 9 val. r. dalyvauti Pal. Jurgio Matulaičio misijoje aukojamose šv. Mišiose vaikams, o po Mišių vykti į pirmąjį naujųjų veiklos metų susirinkimą Ateitininkų namuose. Laukiami visi esantieji kuopos nariai, o taip pat ir nauji, norintieji kuopos veikloje dalyvauti (nuo vaikų darželio iki 8-to skyriaus).

SKELBIMAI

• **Namams pirkti paskolos** duodamos mažais mėnesiniais įmokėjimais ir prieinamais nuošimčiais. Kreipkitės į **Mutual Federal Savings, 2212 West Cermak Road. Tel. (773) 847-7747.**

(sk.)

Lietuvių fondo golfo turnyro laimėtojai 1997 metais. Iš kairės: Jonas Kubilius, Aldona Vaitkienė, LF valdybos pirm. Povilas Kilius, Rytas Kleiza su būsimu golfininku ir Stasys Baras.